

Maimaitawar Shari'a

Umarni a bar Horeb

¹ Wadannan su ne kalmomin da Musa ya yi wa dukan Isra'ila, a hamada gabas da Urdun, wato, Araba, d'aura da Suf, tsakanin Faran da Tofel, Laban, Hazerot da Dizahab. ² (Yakan d'auki kwana goma sha d'aya daga Horeb zuwa Kadesh Barneya ta hanyar Dutsen Seyir.)

³ A shekara ta arba'in, a rana ta fari ga wata na goma sha d'aya, Musa ya yi shela ga Isra'ilawa game da dukan abin da UBANGIJI ya umarta shi game da su. ⁴ Wannan ya faru bayan ya ci Sihon sarkin Amoriyawa wanda ya yi mulki a Heshbon da yaki. A Edireyi kuma ya ci Og sarkin Bashan wanda ya yi mulki a Ashtarot da yaki.

⁵ Gabas da iyakar Mowab, Musa ya fara bayyana wannan doka, yana cewa,

⁶ UBANGIJI Allahnmu ya fada mana a Horeb cewa, "Dadewarku a wannan dutse ya isa haka.

⁷ Ku tashi, ku ci gaba zuwa kasar tudun Amoriyawa; ku tafi wurin dukan makwabta a cikin Araba, a cikin duwatsu, a gindin yammancin tuddai, a Negeb da kuma a ta kwaruruka, da kasar Kan'aniyawa da kuma zuwa Lebanon, har zuwa babban kogi, wato, Yuferites. ⁸ Duba na riga na ba ku wannan kasa. Ku shiga ku mallaki kasar da UBANGIJI ya rantse zai ba wa kakanninku, ga Ibrahim, Ishaku da kuma Yakub, da kuma ga zuriyarsu bayansu."

Nadfin shugabanni
(Fitowa 18.13-27)

⁹ A wancan lokaci na fada muku cewa, "Ku kaya ne masu nauyi da ni kadai ba zan iya faduka ba. ¹⁰ UBANGIJI Allahnku ya kara yawanku har yau kuka zama da yawa kamar taurari a sarari. ¹¹ Bari UBANGIJI, Allahn kakanninku ya kara yawanku sau dubu, ya kuma albarkace ku yadda ya yi alkawari! ¹² Amma yaya zan faduka dukan damuwoyinku da nawayarku da kuma fadace-fadacenu duka ni kadai? ¹³ Ku zabi wafansu masu hikima, masu ganewa, da kuma mutanen da ake girmama daga kowace kabilarku, zan kuma sa su a kanku."

¹⁴ Kuka amsa mini, kuka ce, "Abin da ka ce za ka yi, yana da kyau."

¹⁵ Saboda haka na faduko shugabannin kabilanku masu hikima, wafanda suka saba da ma'amala da jama'a, na sa su shugabanni a gabanku, wafansu suka zama shugabanni a kan dubu-dubu, wafansu a kan dari-dari, wafansu a kan hamsin-hamsin, wafansu kuma a kan goma-goma. Na sa su zama shugabanni a kabilanku. ¹⁶ Na kuma umarci alkalanku a wancan lokaci, na ce, "Ku yi adalci cikin shari'a tsakanin 'yan'uwanku, ko damuwar tana tsakanin 'yan'uwa Isra'ilawa ne, ko kuwa tsakanin Isra'ilawa da bakin da suke zaune a cikinku. ¹⁷ Kada ku nuna sonkai a cikin hukuncinku, ku saurari kowane fangare, babba da karami, kada ku ji tsoron wani, gama hukunci na Allah ne. Ku kawo kowane batun da ya sha karfinku, zan kuwa saurare shi." ¹⁸ A wancan

lokacin kuwa na faɗa muku dukan abin da ya kamata ku yi.

*An aiki 'yan leken asiri
(Kidaya 13.1-33)*

¹⁹ Sa'an nan, muka kama hanya daga Horeb muka ratsa wajen kasar tudun Amoriyawa ta dukan hamadarta mai fāfi, da kuma mai bantsoron da kuka gani, muka kuma kai Kadesh Barneya yadda UBANGIJI, Allahnmu ya umarce mu. ²⁰ Sai na ce muku, "Kun iso kasar tudun Amoriyawa, wadda UBANGIJI, Allahnmu yake ba mu. ²¹ Duba, UBANGIJI Allahnku ya ba ku kasar. Ku haura ku mallake ta yadda UBANGIJI Allahn kakanninku ya faɗa muku. Kada ku ji tsoro, kada ku fid da zuciya."

²² Sai dukanku kuka zo wurina kuka ce, "Bari mu aiki mutane su yi gaba su leki mana asirin kasar, su kuma kawo mana labari game da hanyar da za mu bi, da kuma biranen da za mu shiga."

²³ Ra'ayin nan naku ya yi mini kyau, saboda haka na zabe ku goma sha biyu, mutum guda daga kowace kabila. ²⁴ Suka tafi, suka haura zuwa kasar tudu, suka kai Kwarin Eshkol, suka leko asirin kasar. ²⁵ Suka debi 'ya'yan itatuwan kasar, suka sauko mana da su, suka kuma ba da labari cewa, "Kasar da UBANGIJI Allahnmu yake ba mu, kyakkyawa ce."

(Kidaya 14.1-45)

²⁶ Amma ba ku yi niyya ku haura ba, kuka yi tawaye gāba da umarnin UBANGIJI Allahnku.

²⁷ Kuka yi gunaguni a cikin tentunanku, kuna

cewa, "UBANGIJI ya ki mu; shi ya sa ya fitar da mu daga Masar don yā ba da mu ga hannuwan Amoriyawa su hallaka mu. ²⁸ Ina za mu? 'Yan'uanmu suka sa muka fid da zuciya. Suka ce, 'Mutanen sun fi mu karfi, sun kuma fi mu tsayi; biranen manya ne, da katanga har sama. Mun ma ga Anakawa a can.' "

²⁹ Sai na ce muku, "Kada ku firgita; kada ku ji tsoronsu. ³⁰ UBANGIJI Allahnku yana a gabanku, zai yi yaƙi saboda ku, kamar yadda ya yi a kan idanunku a Masar; ³¹ da kuma a cikin hamada. A can ma kun ga yadda UBANGIJI Allahnku ya riƙe ku ko'ina da kuka tafi, kamar yadda mahaifi yakan riƙe d'ansa, sai da kuka kai wannan wuri."

³² Duk da haka, ba ku amince da UBANGIJI Allahnku ba, ³³ shi da ya sha gabanku a tafiyarku, cikin wuta da dad dare da kuma girgije da rana, don yā nemi wurare domin ku kafa sansani, don kuma yā nuna muku hanyar da za ku bi.

³⁴ Da UBANGIJI ya ji abin da kuka faɗa, sai ya husata, ya kuma yi rantsuwa ya ce, ³⁵ "Babu wani a cikin wannan muguwar tsara da zai ga kasa mai kyau da na rantse zan ba wa kakanninku, ³⁶ sai dai Kaleb d'an Yefunne. Zai gan ta, zan ba shi duk kasar da tafin kafarsa ta taka, shi da zuriyarsa, gama ya bi UBANGIJI da zuciya ɗaya."

³⁷ Saboda ku UBANGIJI ya husata da ni, ya kuma ce, "Kai ma, ba za ka shiga kasar ba. ³⁸ Amma mataimakinƙa, Yoshuwa d'an Nun, zai shiga. Ka karfafa shi gama shi ne zai jagoranci Isra'ila su gāje ta. ³⁹ Amma 'ya'yanku kanana waɗanda ba su san mugunta ko nagarta ba, waɗanda kuke tsammani za a kwashe su ganima, su za su shiga

ƙasar. Zan ba da ita gare su, za su kuwa mallake ta. ⁴⁰ Amma ku kam, sai ku juya, ku koma cikin hamada ta hanyar Jan Teku.”

⁴¹ Sai kuka amsa, kuka ce, “Mun yi zunubi ga UBANGIJI. Za mu haura mu yi yaƙi yadda UBANGIJI Allahmu ya umarce mu.” Saboda haka kowannenku ya yi dƙamara da kayan yaƙinsa, kuka yi tsammani zai zama muku da sauƙi ku ci ƙasar tuddai da yaƙi.

⁴² Amma UBANGIJI ya ce mini, “In faɗa muku, ‘Kada ku faɗa musu da yaƙi, gama ba zai kasance tare da ku ba. Idan kuka kuskura, abokan gaɓanku za su murƙushe ku.’”

⁴³ Sai na faɗa muku, amma ba ku saurara ba. Kuka yi tawaye ga umarnin UBANGIJI, a cikin jahilcinku kuwa kuka taka, kuka haura cikin ƙasar tudu. ⁴⁴ Amoriyawan da suke zama a waƙannan tuddai, suka fito kamar tarin kudan zuma gaɓa da ku, suka kore ku, suka fatattake ku daga Seyir har zuwa Horma. ⁴⁵ Kuka dawo, kuka yi kuka a gaban UBANGIJI, amma bai kula da ku ba, balle ya saurare ku. ⁴⁶ Haka kuwa kuka zauna a Kadesh kwanaki masu yawa, kuka ci lokaci a can.

2

Yawo a cikin hamada

¹ Sai muka juya muka kama hanya, muka nufi hamada, ta hanyar Jan Teku* yadda UBANGIJI ya umarce ni. Da daƙewa muka yi ta yawo kewaye da ƙasar tudun Seyir.

* **2:1** Da Ibraniyanci Yam Suf; wato, Tekun Iwa.

² Sai UBANGIJI ya ce mini, ³ “Kun yi ta yawo kewaye da kasar tudun nan da dadewa; yanzu ku juya, ku nufi arewa. ⁴ Ka ba wa mutane waɗannan umarnai, ka ce, ‘Kuna gab da wucewa cikin yankin ‘yan’uwanku, zuriyar Isuwa, wanda yake zama a Seyir. Za su ji tsoronku, amma ku yi hankali ⁵ kada ku tsokane su da yaƙi, gama ba zan ba ku wata kasa daga cikinsu ba, ba ma wadda za tā iya isa ku sa kafarku a kai. Na ba wa Isuwa kasar tudu ta Seyir, ta zama tasa. ⁶ Duk abincin za ku ci, da ruwan da za ku sha, za ku biya su.’”

⁷ UBANGIJI Allahnku ya albarkace ku cikin dukan aikin hannuwanku. Ya kiyaye ku cikin tafiyarku a duk faɗin hamada. Waɗannan shekaru arba'in UBANGIJI Allahnku ya kasance tare da ku, ba kuwa kun rasa wani abu ba.

⁸ Saboda haka muka ci gaba, muka wuce ‘yan’uwanmu, zuriyar Isuwa, wanda yake zama a Seyir. Muka bar hanyar Araba, wadda ta haura daga Elat da Eziyon Geber, muka nufi wajen hamadar Mowab.

⁹ Sai UBANGIJI ya ce mini, “Kada ku dami Mowabawa, ko ku tsokane su da yaƙi, gama ba zan ba ku wani sashe na kasarsu ba. Na ba da Ar ga zuriyar Lot, ta zama mallakarsu.”

¹⁰ (Emawa, mutane ne masu karfi da kuma yawa, suna kuma da tsayi kamar Anakawa, da sun zauna a can. ¹¹ Kamar Anakawa, su ma an dauka su Refahiyawa ne, amma Mowab suna kiransu Emawa. ¹² Haka ma Horiyawa, a da sun zauna a Seyir, amma zuriya Isuwa suka kore su. Suka hallaka Horiyawa da suke kafinsu, suka

kuma zauna a wurinsu, kamar dai yadda Isra'ila ta yi a kasar da UBANGIJI ya ba su a matsayin mallaka.)

¹³ UBANGIJI kuwa ya ce, "Yanzu ku tashi ku ketare Kwarin Zered." Sai muka ketare kwarin.

¹⁴ Dukan shekarun da muka yi a tafiyarmu daga Kadesh Barneya zuwa lokacin da muka ketare Kwarin Zered, sun kai shekaru talatin da takwas. A lokacin, wannan tsara gaba daya ta mutanen da suka isa yaƙi sun mutu daga sansani, yadda UBANGIJI ya rantse musu.

¹⁵ Hannun UBANGIJI ya yi gāba da su sai da ya hallaka su kaƙaf daga sansani.

¹⁶ To, sa'ad da na karshe cikin waƙannan mayaƙa a cikin mutanen ya rasu, ¹⁷ sai UBANGIJI ya ce mini, ¹⁸ "Yau za ku wuce ta yankin Mowab a Ar. ¹⁹ Sa'ad da kuka iso kusa da Ammonawa, kada ku dame su, ko ku tsokane su da yaƙi, gama ba zan ba ku mallakar wata kasar da take ta Ammonawa ba. Na riga na ba da ita mallaka ga zuriyar Lot."

²⁰ (Wannan ita ma a ɗauka ta a matsayin kasar Refahiyawa waɗanda dā sun zauna a can ne; amma Ammonawa suna ce da su Zamzummawa.

²¹ Mutane ne masu ƙarfi da kuma yawa, suna kuma da tsayi kamar Anakawa. UBANGIJI ya hallaka su daga gaban Ammonawa, waɗanda suka kore su, suka kuma zauna a wurinsu.

²² UBANGIJI ya yi daidai yadda ya yi wa zuriyar Isuwa waɗanda suka zauna a kasar Seyir, sa'ad da ya hallaka Horiyawa a gabansu. Su kuma suka kore su, suka zauna a wurinsu. Har wa yau, zuriyar Isuwa ne suke zama a can. ²³ Kusan

abu daya ya faru, sa'ad da Kaftorawa daga kasar Kaftor suka hallaka Awwiyawa, wadanda dā suke zaune a yankin kauyukan da suke kewaye da Gaza. Suka zauna a wurinsu.)

Cin Sihon sarkin Heshbon da yaki

²⁴ “Ku fito yanzu ku ketare Kwarin Arnon. Duba, na ba da Sihon mutumin Amoriyawa a hannunku, na kuma ba da sarkin Heshbon da kasarsa. Ku fara mallake ta, ku kuma yi yaki da shi. ²⁵ A wannan rana zan fara sa tsoro da fargabanku a kan dukan al'ummai, a karkashin sama. Za su ji labarinku, za su yi rawan jiki, su kuma damu saboda ku.”

(Kidaya 21.21-30)

²⁶ Daga hamadar Kedemot, na aiki 'yan sako zuwa wurin Sihon sarkin Heshbon, a kan ina neman zaman lafiya, ina cewa, ²⁷ “Bari mu wuce cikin kasarka. Za mu bi ta kan hanya ne kafai; ba za mu ratse dama ko hagu ba. ²⁸ Ka sayar mana da abincin da za mu ci, da kuma ruwan da za mu sha a farashinsu na azurfa. Ka dai bar mu mu wuce ta kasarka kawai, ²⁹ kamar yadda zuriyar Isuwa, wadanda suke zaune a Seyir, da Mowabawa, wadanda suke zaune a Ar, suka yardar mana, gama muna so mu ketare Urdun zuwa kasa wadda UBANGIJI, Allahnmu yake ba mu.” ³⁰ Amma Sihon sarkin Heshbon ya ki yā bar mu mu wuce a ciki. Gama UBANGIJI Allahnku ya sa ruhunsa ya taurare don yā ba da shi a hannuwanku kamar yadda ya yi yanzu.

³¹ UBANGIJI ya ce mini, “Duba, na fara ba da Sihon da kasarsa gare ku. Yanzu ku fara cinta, ku kuma mallake kasarsa.”

³² Sa'ad da Sihon da dukan sojojinsa suka fito don su sadu da mu, a yaki, a Yahaz, ³³ sai UBANGIJI Allahnmu ya ba da shi gare mu, muka kuwa buga shi tare da 'ya'yansa maza da kuma dukan sojojinsa. ³⁴ A wannan lokaci mun ci dukan biranensa, muka kuma hallaka su, maza, mata da kuma yara. Ba mu bar wani da rai ba. ³⁵ Amma muka washe, muka kuma kwasas shanu da kuma ganima daga biranen wa kanmu. ³⁶ UBANGIJI Allahnmu ya taimake mu muka ci Arower wadda take a gefen Kwarin Arnon, da garin da yake a cikin kwarin, har zuwa Gileyad. Babu garin da ya gaggare mu. ³⁷ Amma bisa ga umarnin UBANGIJI Allahnmu, ba ku yi kusa da wata kasar Ammonawa, ko kasar da take gefen kwarin kogin Yabbok, ko kuwa wadda take kewaye da birane cikin tuddai ba.

3

Cin Og sarkin Bashan da yaki (Kidaya 21.31-35)

¹ Biye da wannan muka juya muka haura ta hanyar wajen Bashan, inda Og, sarkin Bashan tare da dukan mayakansa suka fito don su sadu da mu a yaki, a Edireyi. ² UBANGIJI ya ce mini, "Kada ka ji tsoronsa, gama na riga na mika shi da dukan mayakansa da kuma kasarsa gare ka. Yi masa abin da ka yi wa Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulkin Heshbon."

³ Saboda haka UBANGIJI Allahnmu ya ba da Og, sarkin Bashan da dukan mayakansa a hannuwanmu. Muka karkashe su, ba mu bar wani

da rai ba. ⁴ A wannan lokaci muka kwashe dukan biranensa. Babu ɗaya daga birane sittin da ba mu ɗauke daga gare su ba, dukan yankin Argob, masarautar Og a Bashan. ⁵ Dukan biranen nan masu katanga da suke da tsayi masu kofofi da kyamare, akwai kuma manya kauyukan da ba su da katanga. ⁶ Muka hallaka su kakaf, kamar yadda muka yi wa Sihon sarkin Heshbon, muka hallaka kowace birni, maza, mata da yara. ⁷ Amma dukan dabbobin da kuma ganimar daga biranensu muka kwaso wa kanmu.

⁸ A lokacin ne muka kwace wannan kasa daga hannun sarakunan nan biyu na Amoriyawa, wato, kasa wadda take a hayin Urdun, daga Kwarin Arnon zuwa Dutsen Hermon. ⁹ (Hermon ne Sidoniyawa suke kira Siriyon, Amoriyawa kuwa suna kira shi Senir.) ¹⁰ Muka kama dukan biranen da suke kan tudu, da dukan Gileyad, da dukan Bashan, har zuwa Saleka da Edireyi, biranen masarautar Og a Bashan. ¹¹ (Og sarkin Bashan, ne kadai ya ragu cikin Refahiyawa. An yi gadonsa da karfe, tsawon gadon ya fi kafa goma sha uku, fāɗinsa kuwa kafa shida ne. Yana nan a Rabba ta Ammonawa har yanzu.)

Rabawa kasar
(*Kidaya 32.1-42*)

¹² Cikin kasar da muka kwasa a lokacin, na ba wa mutanen Ruben da mutanen Gad yankin arewa na Arower ta Kwarin Arnon, haɗe da rabin kasar tudu ta Gileyad, tare da biranenta. ¹³ Sai kuma na ba wa rabin kabilar Manasse sauran rabin kasar tudu ta Gileyad

da kuma dukan Bashan, masarautar Og (Wato, dukan yankin kasan nan na Argob a Bashan da da ake kira kasar Refahiyawa. ¹⁴ Yayir na zuriyar Manasse ya karɓi dukan yankin kasar Argob a Bashan har zuwa iyakar Geshurawa da Ma'akatiyawa. Sai ya kira kauyukan wurin da sunansa, Hawwot Yayir.)* ¹⁵ Na kuma ba da Gileyad ga Makir. ¹⁶ Amma ga mutanen Ruben da mutanen Gad, na ba da yankin da ya tashi daga Gileyad, ya gangara zuwa Kwarin Arnon (tsakiyar kwarin kuwa shi ne iyaka) ya fita zuwa Kogin Yabbok, wanda yake shi ne iyakar Ammonawa. ¹⁷ Iyakarsa daga yamma kuwa shi ne Urdun a Araba, daga Kinneret zuwa Tekun Araba (wato, Tekun Gishiri) a gangaren gindin Dutsen Fisga wajen gabas.

¹⁸ Na umarce ku a lokacin na ce, "UBANGIJI Allahnku ya ba ku wannan kasa ku mallake ta. Dukan mayakanku za su haye da shirin yaki a gaban 'yan'uwanku, Isra'ilawa. ¹⁹ Amma matanku, yaranku da dabbobinku (na sani kuna da dabbobi masu yawa), su ne za ku bari a garuruwan da na ba ku, ²⁰ sai UBANGIJI ya ba da hutu ga sauran 'yan'uwanku, yadda ya yi da ku, su ma suka sami kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba su, a ketaren Urdun, sa'an nan kowannenku zai komo ga mallakar da na ba ku."

An hana Musa ketare Urdun

²¹ A lokacin nan na umarci Yohuwa na ce, "Da idanunka ka ga dukan abin da UBANGIJI Allahnku ya yi da waɗannan sarakuna biyu.

* **3:14** Ko kuwa kira mazaunin Yayir

Haka UBANGIJI zai yi da dukan masarautai a can, inda za ku. ²² Kada ku ji tsoronsu, gama UBANGIJI Allahnku zai yi yaƙi dominku.”

²³ A lokacin, na roƙi UBANGIJI na ce, ²⁴ “Ya UBANGIJI Mai Iko Duka, ka fara nuna wa bawanka d'aukakarƙa da ikonka. Akwai wani allah a sama ko a duniya, wanda zai aikata waƙannan manyan ayyukan kamar ka? ²⁵ Ina roƙonka, bari in ketare in ga ƙasa mai kyau din nan a ketaren Urdun, wannan kasar mai kyau ta tuddai, da kuma Lebanon.”

²⁶ Amma saboda ku, UBANGIJI ya yi fushi da ni, bai kuwa saurare ni ba. Sai UBANGIJI ya ce, “Ya isa haka, kada ka ƙara yin magana da ni game da wannan batu. ²⁷ Haura zuwa kwankolin Fisga, ka dubi kasar da idanunka daga kowane gefe, yamma, da arewa, da kudu, da kuma gabas, gama ba za ka ketare wannan Urdun ba. ²⁸ Amma ka umarci Yoshuwa, ka ƙarfafa shi, ka kuma ba shi ƙarfin gwiwa, gama shi ne zai jagoranci wannan mutane su haye, yã kuma ba su gãdon kasar da za ka gani.” ²⁹ Sai muka zauna a kwari kusa da Bet-Feyor.

4

An umarta a yi biyayya

¹ To, ku ji, ya Isra'ila, ku kasa kunne ga ƙa'idodi da dokokin da nake shirin koya muku. Ku bi su domin ku yi tsawon rai, ku kuma shiga ku mallaki kasar da UBANGIJI, Allahn kakanninku yake ba ku. ² Kada ku ƙara, kada ku rage daga cikin abin da nake umarce ku. Amma ku kiyaye umarnan nan na UBANGIJI Allahnku, da na ba ku.

³ Da idanunku, kun ga abin da UBANGIJI ya yi a Ba'al-Feyor. Yadda UBANGIJI Allahnku ya hallaka waƙansu daga cikinku waƙanda suka yi wa Ba'al-Feyor sujada, ⁴ Amma ku da kuka manne ga UBANGIJI Allahnku, kuna da rai har wa yau.

⁵ Ga shi, na koya muku ka'idodi da dokoki, yadda UBANGIJI Allahna ya umarce ni, don ku bi su a kasar da za ku shiga ku mallaki. ⁶ Ku kiyaye su, ku aikata su, gama yin haka zai tabatar wa sauran al'ummai, kuna da hikima da ganewa. Sa'ad da al'ummai za su ji waƙannan dokoki, za su ce, "Ba shakka, wannan babbar al'umma tana da hikima da ganewa." ⁷ Wace al'umma ce mai girma haka wadda allolinta take kusa da su yadda UBANGIJI Allahnmu yake kusa da mu a duk sa'ad da muka yi addu'a gare shi? ⁸ Wace al'umma ce mai girma haka wadda take da ka'idodi da dokoki masu adalci kamar waƙannan kunshin dokokin da nake sa a gabanku a yau?

⁹ Ku kula, ku kuma lura da kanku sosai, don kada ku manta da abubuwan da idanunku suka gani, ko kuwa ku bari su fita daga zuciyarku muddin ranku. Ku koyar da su ga 'ya'yanku, da 'ya'yan 'ya'yanku. ¹⁰ Ku tuna da ranar da kuka tsaya a gaban UBANGIJI Allahnku a Horeb, sa'ad da ya ce mini, "Ka tara mutane a gabana, don su ji maganata, su koya yin mini bangirma muddin ransu a kasar, su kuma iya koyar da su ga 'ya'yansu." ¹¹ Sai kuka matso kusa, kuka tsaya a gindin dutse yayinda yana cin wuta har zuwa sararin sama, ga kuma bakin gizagizai da kuma

bakin duhu. ¹² Sai UBANGIJI ya yi magana daga wutar. Kuka ji furcin kalmomin, amma ba ku ga siffar kome ba, sai dai murya kadai kuka ji. ¹³ Ya furta alkawarinsa gare ku, Dokoki Goma, waƙanda ya umarce ku ku bi, ya kuma rubuta su a alluna biyu. ¹⁴ Sa'an nan UBANGIJI ya umarce ni a wannan lokaci, in koya muku ka'idodi da dokokin da za ku bi a kasar da kuke hayewa Urdun don mallake.

An hana bautar gumaka

¹⁵ Ba ku ga wata siffa a ranar da UBANGIJI ya yi magana da ku a Horeb daga wuta ba. Saboda haka ku lura da kanku sosai, ¹⁶ don kada ku lalace, ku kuma yi wa kanku gunki, siffa ta wani kama, ko a kamannin namiji, ko kuwa ta mace, ¹⁷ ko a kamannin wata dabba a duniya, ko na wani tsuntsun da yake tashi a sama, ¹⁸ ko kuwa a kamannin wata halittar da take rarrafe a kasa, ko na wani kifi a cikin ruwaye a karkashi. ¹⁹ Sa'ad da kuka daga ido kuka kali sama, kuka ga rana da wata, da taurari, da dukan halittun sama, sai ku kula fa, kada ku jarrabtu, ku ce za ku yi musu sujada, ko ku bauta musu; abubuwan nan UBANGIJI Allahnku ne ya rarraba wa dukan al'umman da suke ko'ina a karkashin sararin sama. ²⁰ Amma ku, UBANGIJI ya dauke ku, ya fid da ku daga matuya mai narken karfe, wato, daga Masar, domin ku zama jama'arsa ta musamman kamar yadda kuke a yau.

²¹ UBANGIJI ya yi fushi da ni saboda ku, ya kuma yi rantsuwa cewa ba zan haye Urdun, in shiga kasan nan mai kyau da UBANGIJI Allahnku yake ba ku ga do ba. ²² Zan mutu a wannan

ƙasa; ba zan haye Urdun ba; amma kuna gab da ketarewa, ku mallaki wannan ƙasa mai kyau. ²³ Ku yi hankali kada ku manta da alkawarin da UBANGIJI Allahnku ya yi da ku; kada fa ku yi wa kanku gunki a kamannin wani abin da UBANGIJI Allahnku ya hana. ²⁴ Gama UBANGIJI Allahnku wuta ne mai kuna, Allah ne mai kishi.

²⁵ Bayan kun haifi 'ya'ya da jikoki, kuka kuma zauna na dogon lokaci a kasar, in har kuka lalace, kuka kuma yi wani irin gunki, kuna aikata mugunta a gaban UBANGIJI Allahnku, kuna kuma sa shi fushi. ²⁶ Yau, na kira sama da duniya, su zama shaidata a kanku. Idan kuka yi rashin biyayya, lalle za ku hallaka nan da nan daga kasar da kuke ketare Urdun ku gāda. Ba za ku dafɗe a cikinta ba, amma za a kawar da ku kafaf. ²⁷ UBANGIJI zai watsar da ku a cikin mutane, ɗan kaɗan ne kaɗai za su ragu a cikin al'umman da UBANGIJI zai kai ku. ²⁸ A can za ku bauta wa allolin da mutum ya yi, na itace da dutse da ba sa gani, ba sa ji, ba sa ci, ba kuma iya sansanawa. ²⁹ Amma daga can in kuka nemi UBANGIJI Allahnku, da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku, za ku same shi. ³⁰ Sa'ad da kuke cikin wahala saboda waɗannan abubuwan da suka same ku nan gaba, to, sai ku juyo ga UBANGIJI Allahnku, ku kuma yi masa biyayya. ³¹ Gama UBANGIJI Allahnku, Allah ne mai jinkai; ba zai yashe ku ko yā hallaka, ko kuma yā manta da alkawarin da ya yi da kakanninku, wanda ya tabbatar da su da rantsuwa ba.

UBANGIJI Allah ne

³² Ku bincika dukan tarihi mana, tun daga lokacin da Allah ya halicci mutane a cikin duniya har yā zuwa yanzu; ku tantambaya daga wannan kusurwa ta samaniya zuwa waccan, ko wani babban abu irin wannan ya taɓa faruwa, ko kuma an taɓa jin labarin irinsa? ³³ Akwai waɗansu mutanen da suka taɓa jin muryar Allah yana magana daga wuta, kamar yadda kuka ji har suka rayu? ³⁴ Akwai wani allahn da ya taɓa yin kofari yā d'auko wa kansa wata al'umma daga wata al'umma, ta wurin gwaje-gwaje, ta wurin alamu masu banmamaki da al'ajabai, ta wurin yaki, ta wurin hannu mai iko, da kuma hannu mai karfi, ko kuwa ta wurin ayyuka masu bangirma da na banmamaki, kamar dukan abubuwan da UBANGIJI Allahnku ya yi saboda ku a Masar, a kan idanunku?

³⁵ An nuna muku dukan waɗannan abubuwa saboda ku san cewa UBANGIJI, shi ne Allah; ban da shi, babu wani. ³⁶ Daga sama ya sa kuka ji muryarsa, don yā hore ku. A duniya ya nuna muku wutarsa mai girma, kuka kuma ji kalmominsa daga wuta. ³⁷ Domin ya kaunaci kakanninku, ya kuma zaɓi zuriyarsu a bayansu, ya fitar da ku daga Masar ta wurin kasancewarsa da kuma karfinsa mai girma, ³⁸ don yā fitar da ku a gaban al'ummai da suka fi ku girma da kuma karfi, ya kawo ku cikin kasarsu, don yā ba ku ita ta zama gādonku, kamar yadda yake a yau.

³⁹ Ku sani, ku kuma riƙe a zuciya a wannan rana, cewa UBANGIJI shi ne Allah a sama da kuma a kasa. Babu wani kuma. ⁴⁰ Ku kiyaye ka'idodi da umarnai, waɗanda nake ba ku a yau, domin

zaman lafiyarku da kuma na zuriyarku bayan ba ku, domin kuma ku yi tsawon rai a kasa wadda UBANGIJI Allahnku yake ba ku har abada.

Biranan mafaka

⁴¹ Sa'an nan Musa ya kebe birane uku gabas da Urdun, ⁴² wafanda duk wanda ya yi kisankai, in ba da gangan ba ne ya kashe makwabcinsa, wanda babu kiyayya tsakaninsu a da, zai iya gudu zuwa. Zai iya gudu zuwa cikin daya daga wafannan birane, ya tsira da ransa. ⁴³ Biranen kuwa su ne, Bezer a dutsen hamada, don mutanen Ruben; Ramot Gilead, don mutanen Gad; da kuma Golan a Bashan, don mutanen Manasse.

Gabatarwa ga doka

⁴⁴ Wannan ita ce dokar da Musa ya sa a gaban Isra'ilawa. ⁴⁵ Wafannan su ne farillai, ka'idodi da kuma dokokin da Musa ya ba su, sa'ad da suka fito daga Masar. ⁴⁶ Sa'ad da suke a kwari kusa da Bet-Feyor, gabas da Urdun, a kasar Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulki a Heshbon, da Musa da Isra'ilawa suka ci da yaki sa'ad da suka fito daga Masar. ⁴⁷ Suka mallaki kasarsa da kuma kasar Og sarkin Bashan, sarakuna biyu na Amoriyawa, gabas da Urdun. ⁴⁸ Wannan kasa ta tashi daga Arower a kewayen Kwarin Arnon zuwa Dutsen Siyon* (wato, Hermon), ⁴⁹ ya kuma hada da dukan Araba† gabas da Urdun, har zuwa tekun Araba a gindin gangaren Fisga.

* **4:48** Da Ibraniyanci; Siriyak (dubi kuma M Sh 3.9) Siriyon

† **4:49** Wato, Bahar Maliya

5

Dokoki goma (*Fitowa 20.1-17*)

¹ Musa ya tattara dukan Isra'ila ya ce,

Ku ji, ya Isra'ila, ka'idodi da dokokin da na furta a kunnuwanku a yau. Ku koye su, ku kuma tabbata kun bi su. ² UBANGIJI Allahnmu ya yi alkawari da mu a Horeb. ³ Ba da kakanninmu ba ne UBANGIJI ya yi wannan alkawari, amma da mu ne, da dukanmu waƙanda muke da rai a yau. ⁴ UBANGIJI ya yi magana fuska da fuska da ku daga wuta a kan dutse. ⁵ (A wannan lokaci na tsaya tsakanin UBANGIJI da ku, don in furta muku maganar UBANGIJI, domin kun ji tsoron wutar, ba ku kuwa hau dutsen ba.)

Ya ce,

⁶ “Ni ne UBANGIJI Allahnka, wanda ya fitar da ku daga Masar, daga kasar bauta.

⁷ “Ba za ka kasance da waƙansu alloli a gabana* ba.

⁸ Ba za ka yi wa kanka gunki, ko wata siffar abin da take a sama a bisa, ko siffar abin da yake a duniya a kasa, ko siffar abin da yake a cikin ruwa a karkashin kasa ba.

⁹ Ba za ka rusuna musu, ko ka yi musu sujada ba. Gama Ni, UBANGIJI Allahnka, Allah ne mai kishi, nakan hukunta 'ya'ya saboda zunuban iyaye har tsara ta uku da ta huƙu na waƙanda suka ki ni. ¹⁰ Amma

* 5:7 Ko kuwa in ban da ni

nakan nuna kauna ga dubban tsararraki na wafanda suke kaunata, suke kuma kiyaye dokokina.

- 11 Ba za ka yi amfani da sunan UBANGIJI Allahnka a banza ba, gama UBANGIJI zai ba wa duk mai yin amfani da sunansa a banza laifi.
- 12 Ka kiyaye ranar Asabbaci ta wurin kiyaye ta da tsarki, yadda UBANGIJI Allahnka ya umarce ka. ¹³ Kwanaki shida za ka yi aiki, ka kuma yi dukan aikinka, ¹⁴ amma rana ta bakwai, Asabbaci ne ga UBANGIJI Allahnka. A kanta ba za ka yi wani aiki ba, ko kai, ko danka, ko 'yarka, ko bawanka, ko baiwarka, ko saniyarka, ko jakinka, ko wani daga dabbobinka, ko bako a kofofinka, don bayinka maza da mata su ma su huta, kamar ka. ¹⁵ Ka tuna fa, dā kai bawa ne a kasar Masar amma UBANGIJI Allahnka ya fitar da kai daga can da iko da kuma karfi. Saboda haka UBANGIJI Allahnka ya umarce ka ka kiyaye ranar Asabbaci.
- 16 Ka ba da girma ga mahaifinka da mahaifiyarka, yadda UBANGIJI Allahnka ya umarce ka, don ka yi tsawon rai, ka kuma sami zaman lafiya a kasar da UBANGIJI Allahnka yake ba ka.
- 17 Kada ka yi kisankai.
- 18 Kada ka yi zina.
- 19 Kada ka yi sata.
- 20 Kada ka ba da shaidar karya a kan makwabcinka.
- 21 Kada ka yi kyashin matar makwabcinka.

Kada kuma ka yi sha'awar gidan makwabcinka, ko gonarsa, ko bayinsa maza da mata, ko saniyarka, ko jakinsa, ko dai wani abin da yake na makwabtanka."

²² Wadannan su ne dokokin da UBANGIJI ya furta da babbar murya ga taronku gaba daya, a can dutse ta tsakiyar wuta, girgije da kuma bakin duhu; bai kuma kara kome ba. Sa'an nan ya rubuta su a kan alluna biyu na dutse, ya kuma ba ni su.

(Fitowa 20.18-21)

²³ Sa'ad da kuka ji muryar daga duhu, yayinda dutsen yana cin wuta, dukan manyan kabilanku da dattawanku suka zo wurina. ²⁴ Kuka kuma ce, "UBANGIJI Allahmu ya nuna mana daukakarsa da zatinsa, mun kuma ji muryarsa a tsakiyar wutar. A yau mun ga cewa mutum zai iya rayu idan ma Allah ya yi magana da shi. ²⁵ Amma yanzu, don me za mu mutu? Wannan wuta mai girma za ta cinye mu, za mu kuwa mutu in muka ci gaba da jin muryar UBANGIJI Allahmu.

²⁶ Gama wanda dan adam ne ya taba jin muryar Allah mai rai yana magana daga wuta, kamar yadda muka ji, ya kuma tsira? ²⁷ Kai, ka matsa kusa, ka saurara ga dukan abin da UBANGIJI Allahmu ya fada. Sa'an nan ka fada mana dukan abin da UBANGIJI Allahmu ya fada maka. Za mu saurara, mu kuma yi biyayya."

²⁸ UBANGIJI ya ji ku, sa'ad da kuka yi magana da ni, sai UBANGIJI ya ce mini, "Na ji abin da wannan mutane suka fada maka. Abin da suka fada daidai ne. ²⁹ Kash, da a ce zukatansu za

su zama masu tsorona, su kuma kiyaye dukan dokokina kullum mana, saboda kome yā zama da lafiya gare su, da kuma 'ya'yansu har abada!

³⁰ "Je, ka fada musu su koma tentunansu.

³¹ Kai kuwa ka tsaya a nan tare da ni saboda in ba ka umarnai, ka'idodi da kuma dokoki duka, da za ka koya musu don su bi a kasar da nake ba su, su mallaka."

³² Sai ku yi hankali don ku yi abin da UBANGIJI Allahnku ya umarce ku; kada ku juya dama ko hagu. ³³ Ku yi tafiya cikin dukan hanyar da UBANGIJI Allahnku ya umarce ku, saboda ku zauna, ku yi nasara, ku kuma yi tsawon rai a kasar da za ku mallaka.

6

Kaunaci UBANGIJI Allahnka

¹ Wadannan su ne umarnai, ka'idodi da kuma dokokin da UBANGIJI Allahnku ya umarce ni in koya muku don ku kiyaye a kasar da kuke haye Urdun don mallaka, ² saboda ku, 'ya'yanku, da kuma 'ya'yansu bayansu za su ji tsoron UBANGIJI Allahnku muddin kuna rayuwa ta wurin kiyaye dukan ka'idodinsa da umarnan da na ba ku, da kuma don ku yi tsawon rai. ³ Ku ji, ya Isra'ila, ku kuma kula, ku kiyaye su don yā zama muku da lafiya, ku kuma karu sosai a kasa mai zub da madara da zuma, kamar dai yadda UBANGIJI, Allahn kakanninku ya yi muku alkawari.

⁴ Ku ji, ya Isra'ila, UBANGIJI Allahnmu, UBANGIJI d'aya ne. ⁵ Ku kaunaci UBANGIJI Allahnku da dukan zuciyarku, da dukan ranku, da kuma dukan karfinku. ⁶ Wadannan umarnai da nake

ba ku a yau, za su kasance a zukatanku. ⁷ Ku koya wa 'ya'yanku su da himma. Yi musu magana game da su sa'ad da kuke zaune a gida, da sa'ad da kuke tafiya a hanya, sa'ad da kuke kwance, da sa'ad da kuka tashi. ⁸ Ku d'aura su su zama alamu a hannuwanku, ku kuma d'aura su a goshinku. ⁹ Ku rubuta su a dogaran kofofin gidajenku, da kofofinku.

¹⁰ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya kawo ku cikin kasar da ya rantse ga kakanninku, ga Ibrahim, Ishaku da Yakub, ya ba ku, kasa mai girma, mai manyan biranen da ba ku kuka gina ba, ¹¹ gidaje cike da kowane irin abubuwa masu kyau, da ba ku kuka tanadar ba, rijiyoyin da ba ku kuka haƙa ba, da gonakin inabi da itatuwan zaitun da ba ku kuka shuka ba, sa'ad da kuwa kuka ci, kuka kuma koshi, ¹² ku yi hankali cewa ba ku manta da UBANGIJI wanda ya fitar da ku daga Masar, da gidan bauta ba.

¹³ Ku ji tsoron UBANGIJI Allahnku, ku bauta masa shi kadai, ku kuma yi alkawaranku da sunansa. ¹⁴ Kada ku bi wadansu alloli, allolin mutanen da suke kewaye da ku; ¹⁵ gama UBANGIJI Allahnku, wanda yake cikinku, Allah ne mai kishi, fushinsa kuma zai yi kuna gāba da ku, zai kuma hallaka ku daga fuskar kasar. ¹⁶ Kada ku gwada UBANGIJI Allahnku kamar yadda kuka yi a Massa. ¹⁷ Ku tabbata kun kiyaye umarnan UBANGIJI Allahnku, da farillansa da kuma ka'idodinsa da ya ba ku. ¹⁸ Ku aikata abin da yake daidai da kuma mai kyau a idon UBANGIJI, don ya zama muka da lafiya, ku kuwa shiga ku mallaki kasa mai kyau da UBANGIJI ya yi

alkawari da rantsuwa ga kakanninku. ¹⁹ Zai kuwa korin dukan abokan gābanku da suke gabanku, yadda UBANGIJI ya faɗa.

²⁰ Nan gaba, sa'ad da 'ya'yanku suka tambaye ku, "Mene ne ma'anar farillai, ka'idodi da kuma dokokin da UBANGIJI Allahnmu ya umarce ku?"

²¹ Sai ku gaya musu, "Dā mu bayin Fir'auna ne a Masar, amma UBANGIJI ya fitar da mu daga Masar da hannu masu karfi. ²² A idanunmu UBANGIJI ya aikata manyan alamu masu ban-mamaki, da al'ajabai gāba da Masarawa, da Fir'auna, da kuma dukan gidansa. ²³ Amma ya fitar da mu daga can domin yā kawo mu cikin kasar da ya yi wa kakanninmu alkawari tare da rantsuwa zai ba mu. ²⁴ UBANGIJI ya umarce mu mu yi biyayya da dukan waɗannan ka'idodi, mu kuma ji tsoron UBANGIJI Allahnmu, saboda kullum mu ci gaba, a kuma bar mu da rai, kamar yadda yake a yau. ²⁵ In kuma muka kula, muka kiyaye dukan dokokin nan a gaban UBANGIJI Allahnmu, kamar yadda ya umarce mu, wannan zai zama adalci a gare mu."

7

Korin al'ummai (Fitowa 34.11-16)

¹ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya kawo ku kasar da kuke shiga don ku mallaka, ya kuma kori al'ummai masu yawa a gabanku; wato, Hittiyawa, Girgashiyawa, Amoriyawa, Kan'aniyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da Yebusiyawa, al'ummai bakwai masu girma da karfi fiye da ku. ² Sa'ad da kuma UBANGIJI

Allahnku ya ba da su gare ku, kuka kuma ci su da yaki, sai ku hallaka su kafaf. Kada ku yi yarjejeniya da su, kada kuma ku nuna musu jinkai. ³ Kada ku yi auratayya da su. Kada ku ba da 'ya'yanku mata wa 'ya'yansu maza, ko ku dauko 'ya'yansu mata wa 'ya'yanku maza. ⁴ Gama za su juye 'ya'yanku maza daga bina, su bauta wafansu alloli, fushin UBANGIJI kuma zai kuna a kanku da sauri, zai kuma hallaka ku. ⁵ Ga abin da za ku yi da su, za ku rurrushe bagadansu, ku ragargaza kebabɓun duwatsunsu, ku farfashe ginshikan Asheransu, ku kuma kona gumakansu da wuta. ⁶ Gama ku mutane masu tsarki ne ga UBANGIJI Allahnku. UBANGIJI Allahnku ya zabe ku daga dukan mutane a fuskar duniya, don ku zama mutanensa, kayan gādonsa.

⁷ Ba don kun fi sauran al'ummai yawa ne ya sa UBANGIJI ya kaunace ku, ya kuma zabe ku ba, gama ku ne mafi kankanta cikin dukan al'ummai. ⁸ Amma ya zama haka domin UBANGIJI ya kaunace ku, ya kuma kiyaye rantsuwar da ya yi wa kakanninku da ya fitar da ku da hannu mai karfi, ya kuma cece ku daga kasar bauta, daga ikon Fir'auna sarkin Masar. ⁹ Saboda haka, ku sani cewa UBANGIJI Allahnku, shi ne Allah; shi Allah ne mai aminci, yana kiyaye alkawarinsa na kauna ga tsararraki dubu na wafanda suke kaunarsa suke kuma kiyaye umarnansa. ¹⁰ Amma wafanda suke kinsa, a fili yakan sāka musu da hallaka;
 ba zai yi jinkiri yin ramuwa a kan makiyinsa
 ba, zai yi ramuwar a fili.

¹¹ Saboda haka, sai ku lura, ku bi umarnai, ka'idodi, da dokokin nan da nake ba ku a yau.

(*Maimaitawar Shari'a 28.1-14; Firistoci 26.3-13*)

¹² In kuka mai da hankali ga wafannan dokoki, kuka kuma yi hankali ga bin su, to, UBANGIJI Allahnku zai kiyaye alkawarinsa na kauna gare ku, kamar yadda ya rantse wa kakanninku. ¹³ Zai kaunace ku, ya albarkace ku, ya kuma kara yawanku. Zai albarkaci 'ya'yanku, amfanin gonarku; hatsinku, sabon ruwan in-abinku da kuma mai, kanana shanunku, da 'yan tumaki na tumakinku, a kasar da ya rantse wa kakanninku cewa zai ba ku. ¹⁴ Za a albarkace ku fiye da wafansu mutane; babu wani cikin maza ko matanku da zai kasance babu haihuwa, ba kuwa wata dabbarku da za ta kasance babu haihuwa. ¹⁵ UBANGIJI zai kiyaye ku daga kowace cuta. Ba zai wahalshe ku da mugayen cututtukan da kuka sani a Masar ba, amma zai aukar wa dukan makiyanku. ¹⁶ Dole ku hallaka dukan mutanen da UBANGIJI Allahnku ya bashe su gare ku. Kada ku ji tausayinsu, kada kuma ku bauta wa allolinsu, gama wannan zai zama tarko gare ku.

¹⁷ Watakila ku ce wa kanku, "Wafannan al'ummai sun fi mu karfi. Yaya za mu kore su?"

¹⁸ Amma kada ku ji tsoronsu; ku tuna da kyau abin da UBANGIJI Allahnku ya yi wa Fir'auna da kuma dukan Masar. ¹⁹ Kun ga da idanunku, manyan gwaje-gwaje, alamu masu banmamaki da al'ajabai, hannu mai karfi da kuma mai ikon da UBANGIJI Allahnku ya fitar da ku. UBANGIJI Allahnku zai yi haka ga dukan mutanen da

yanzu kuke tsoro. ²⁰ Ban da haka ma, UBANGIJI Allahnku zai aika da rina a cikinsu, har sai sun hallaka sauran mutanen da suka ragu, wadanda suka buya daga gare ku. ²¹ Kada ku tsorata saboda su, gama UBANGIJI Allahnku, wanda yake a cikinku, Allah ne mai girma da kuma mai banrazana. ²² Da kadan da kadan UBANGIJI Allahnku zai kore wadannan al'ummai a gabanku. Ba a bari ku hallaka su duka gaba daya ba, in ba haka namun jeji za su yadu kewaye da ku. ²³ Amma UBANGIJI Allahnku zai ba da su gare ku, yana jefa su cikin rikicewa mai girma, har sai an hallaka su. ²⁴ Zai ba da sarakunsu a hannunku, za ku kuwa shafe sunayensu daga duniya. Babu wani da zai yi tsayayya da ku, za ku hallaka su. ²⁵ Ku kone siffar allolinsu da wuta. Kada ku yi kyashin azurfa ko zinariyar da aka rufe allolin da ita, Kada ku kwashe su, don kada su zamar muku tarko, gama abin kyama ne ga UBANGIJI Allahnku. ²⁶ Kada ku kawo abin kyama cikin gidajenku, domin kada ku zama kamar su. Gaba daya ku yi kyamarsu, ku fi su, gama an ware su, sun zama domin a hallaka.

8

Kada ku manta da UBANGIJI

¹ Ku hankali, ku bi kowane umarnin da nake ba ku a yau, saboda ku rayu, ku karu, ku kuma shiga, ku mallaki kasar da UBANGIJI ya alkawarta da rantsuwa ga kakanninku. ² Ku tuna yadda UBANGIJI Allahnku ya bishe ku a dukan hanya, a cikin hamada wadannan shekaru arba'in, don ya kaskantar da ku, ya kuma gwada ku don ya

san abin da yake a zuciyarku, ko za ku kiyaye umarnansa, ko babu. ³ Ya kaskantar da ku, ya bar ku da yunwa, sa'an nan ya ciyar da ku da Manna, wadda ku, ko kakanninku, ba su sani ba, ta haka ne ya sa kuka sani cewa, ba da abinci kadai mutum zai rayu ba, amma ta wurin kowace kalmar da ta fito daga bakin UBANGIJI. ⁴ Tufafinku ba su yayyage ba, kafafunku kuma ba su kumbura ba a wadannan shekaru arba'in. ⁵ Sai ku sani fa a cikin zuciyarku cewa kamar yadda mutum kan horar da dansa, haka UBANGIJI Allahnku ke horar da ku.

⁶ Ku kiyaye umarnan UBANGIJI Allahnku, kuna tafiya cikin hanyoyinsa, kuna kuma girmama shi. ⁷ Gama UBANGIJI Allahnku yana fitar da ku zuwa cikin kasa mai kyau, kasa mai rafuffuka da tafkunan ruwa, tare da mabulbulai masu gudu a kwari da tuddai; ⁸ kasa mai alkama da sha'ir, inabi da baure, rumman, man zaitun da zuma; ⁹ kasa inda abinci ba zai yi karanci ba, ba kuma za ku rasa kome ba; kasa ce inda karfe ne duwatsunta, ana kuma hakar tagulla a tuddanta.

¹⁰ Sa'ad da kuka ci, kuka koshi, sai ku yabi UBANGIJI Allahnku saboda kasa mai kyau da ya ba ku. ¹¹ Ku yi hankali cewa ba ku manta da UBANGIJI Allahnku, har ku kasa kiyaye umarnansa, dokokinsa da ka'idodinsa da nake ba ku a wannan rana ba. ¹² To, sa'ad da kuka ci, kuka koshi, sa'ad da kuka gina gidaje masu kyau, kuka zauna, ¹³ sa'ad da kuma garkunanku na shanu da na tumaki suka karu, azurfanku da zinariyarku kuma suka karu, sa'an nan dukan abin da kuke da shi ya habaka, ¹⁴ to, sai ku

lura, kada ku daukaka kanku, har ku manta da UBANGIJI Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar, daga kasar bauta kuma. ¹⁵ Ya bishe ku cikin hamada mai fafi, mai bantsoro, wannan busasshiyar kasa wadda ba ta da ruwa, ga macizai masu dafi da kuma kunamai. Ya ba ku ruwa daga dutsen kankara. ¹⁶ Ya ba ku Manna don ku ci a cikin hamada, wani abin da kakanninku ba su taɓa sani ba, don ya kaskantar ya kuma gwada ku, saboda ya yi muku alheri daga baya. ¹⁷ Watakila ku ce wa kanku, "Ikona da karfin hannuwana ne suka ba ni da wannan arziki." ¹⁸ Amma ku tuna da UBANGIJI Allahnku, gama shi ne wanda yake ba ku azanci na yin arziki, ta haka kuwa ya tabbatar da alkawarinsa, wanda ya rantse wa kakanninku, kamar yadda yake a yau.

¹⁹ In kuka manta da UBANGIJI Allahnku, kuka kuma bi wadansu alloli, kuka yi musu sujada, kuka kuma rusuna musu, to, a yau ina gargade ku cewa tabbatacce za a hallaka ku. ²⁰ Kamar al'ummai da UBANGIJI ya hallakar kafin ku, haka zai hallaka ku, domin ba ku yi biyayya da muryar UBANGIJI Allahnku ba.

9

Ba don adalcin Isra'ila ba ne

¹ Ku ji, ya Isra'ila. Kuna gab da haye Urdun, ku shiga, ku kuma kori al'ummai da suka fi ku yawa, suka kuma fi ku karfi, masu manyan biranen da suke da katangar da suka yi tsaye zuwa sama. ² Mutane ne masu karfi, kuma dogaye, zuriyar Anakawa! Ai, kun ji akan ce,

“Wa zai iya tsayayya da Anakawa?” ³ Amma ku zauna da sani a yau, cewa UBANGIJI Allahnku, shi ne wanda ya ketare ya sha gabanku kamar wuta mai cinyewa. Zai hallaka su, zai rinjaye su a gabanku. Za ku kore su, ku kuma hallaka su nan da nan, yadda UBANGIJI ya yi muku alkawari.

⁴ Bayan UBANGIJI Allahnku ya kore su a gabanku, kada ku fadfa a zuciyarku, “UBANGIJI ya kawo mu a nan, mu mallaki wannan kasa saboda adalcinmu ne.” A’a, saboda muguntar wafannan al’umma ne ya sa UBANGIJI ya kore su a gabanku. ⁵ Ba domin adalci ko mutuncinku ba ne ya sa za ku mallaki kasarsu; sai dai saboda muguntar al’umman nan ne ya sa UBANGIJI Allahnku yana korinsu a gabanku don ya cika abin da ya rantse wa kakanninku, wato, Ibrahim, Ishaku da Yakub. ⁶ Ku gane wannan, cewa ba domin adalcinku ba ne ya sa UBANGIJI Allahnku yana ba ku wannan kasa mai kyau, ku mallaki, gama ku mutane masu taurinkai ne.

*Dan marakin zinariya
(Fitowa 32)*

⁷ Ku tuna da wannan, kada kuma ku manta yadda kuka tsokane UBANGIJI Allahnku, har ya yi fushi a hamada. Daga ranar da kuka bar Masar har sai da kuka isa nan, kuna ta tawaye wa UBANGIJI. ⁸ A Horeb, kun tayar wa UBANGIJI har ya yi fushin da ya isa ya hallaka ku. ⁹ Sa’ad da na hau kan dutse don in karbi allunan dutse, allunan alkawarin da UBANGIJI ya yi da ku, na zauna a kan dutse yini arba’in da dare arba’in; ban ci abinci ba, ban sha ruwa ba. ¹⁰ UBANGIJI ya

ba ni alluna biyu wanda shi kansa ya yi rubutu da yatsarsa. A kansu akwai dukan umarnan UBANGIJI da an furta muku a kan dutse a tsakiyar wuta, a ranar taron jama'a.

¹¹ A karshen yini arba'in da dare arba'in din, UBANGIJI ya ba ni alluna biyu na dutse, allunan alkawari. ¹² Sa'an nan UBANGIJI ya fada mini, "Sauka daga nan da sauri, domin mutanenka waɗanda ka fitar da su daga Masar sun lalace. Sun juye da sauri daga abin da na umarce su, suka kuma yi zubin gunki wa kansu."

¹³ Sai UBANGIJI ya ce mini, "Na ga mutanen nan, su masu taurinkai ne sosai!" ¹⁴ Bar ni kawai, in hallaka su, in kuma shafe sunansu daga karkashin sama. Zan kuwa yi maka wata al'umma mafi karfi da kuma masu yawa fiye da su."

¹⁵ Saboda haka na juya, na sauko daga dutsen yayinda yake cin wuta. Allunan biyu na alkawarin kuma suna a hannuwana.* ¹⁶ Sa'ad da na duba, sai na ga cewa kun yi zunubi wa UBANGIJI Allahnku; kun yi wa kanku gunkin da kuka yi zubi a siffar ɗan maraki. Kun kauce da sauri daga hanyar da UBANGIJI ya umarce ku. ¹⁷ Saboda haka na ɗauko alluna biyun na jefar da su daga hannuwana, na farfashe su a idanunku.

¹⁸ Sai nan da nan kuma na faɗi rubda ciki a gaban UBANGIJI, yini arba'in da dare arba'in; ban ci ba, ban sha ba, kamar yadda ɗa na yi, duka saboda zunubin da kuka aikata a gaban UBANGIJI. Ta haka kuka tsokane shi don yā yi fushi. ¹⁹ Na

* **9:15** Ko kuwa Kuma ina da alluna biyu na alkawarin tare da ni, ɗaya a kowane hannu

ji tsoron fushi da hasalar UBANGIJI, gama ya yi fushin da ku da ya isa yā hallaka ku. Amma na yi roko a lokacin, UBANGIJI kuwa ya saurare ni. ²⁰ UBANGIJI ya yi fushi sosai da Haruna, har ya yi niyya yā hallaka shi, amma a wannan lokaci, na yi addu'a saboda Haruna shi ma. ²¹ Sa'an nan na dfauki kayan zunubin da kuka yi, wato, gunkin dfaun bijimi, na kone shi da wuta, na farfashe shi, na nika shi libis, sai da ya zama kamar kura mai laushi, na zubar da kurar a cikin ruwan rafin da yake gangarowa daga dutse.

²² Kun kuma sa UBANGIJI ya yi fushi a Tabera, a Massa da kuma a Kibrot Hatta'awa.

²³ Sa'ad da UBANGIJI ya aike ku daga Kadesh Barneya ya ce, "Ku haura ku mallaki kasar da na ba ku." Amma kuka yi tawaye ga umarnin UBANGIJI Allahnku. Ba ku amince da shi, ko ku yi masa biyayya ba. ²⁴ Kun yi ta tawaye wa UBANGIJI tun ran da na san ku.

²⁵ Na kwanta rubda ciki a gaban UBANGIJI wadannan yini arba'in da dare arba'in domin UBANGIJI ya ce zai hallaka ku. ²⁶ Na yi addu'a ga UBANGIJI na ce, "Ya UBANGIJI Mai Iko Duka, kada ka hallaka mutanenka, gādon kanka, da ka fansa ta wurin ikonka mai girma, ka kuma fitar da su daga Masar da hannu mai karfi. ²⁷ Ka tuna da bayinka Ibrahim, Ishaku da Yakub. Kada ka kula da taurinkan, mugunta da kuma zunubin wannan mutane. ²⁸ In ba haka ba, kasar da ka fitar da mu, za tā ce, 'Domin UBANGIJI bai iya kai su cikin kasar da ya yi musu alkawari ba ne, kuma domin ya ki su, shi ya sa ya fitar da su ya kashe su a hamada.' ²⁹ Amma su mutanenka ne,

gādonka da ka fitar ta wurin ikonka mai girma,
da kuma hannunka mai karfi.”

10

Alluna kamar na farko (Fitowa 34.1-10)

¹ A lokacin UBANGIJI ya ce mini, “Ka sassaka alluna biyu na dutse kamar na farko, ka haura wurina a kan dutse. Ka kuma yi akwatin katako.* ² Ni kuwa zan yi rubutu a kan allunan nan biyu, kalmomin da suke a alluna na farko, waɗanda ka farfashe. Za a ajiye su a cikin akwatin.”

³ Sai na yi akwatin da itacen kirya, na kuma sassaka alluna biyu na dutse kamar na farko, sai na haura dutse da alluna biyun a hannuwana.

⁴ UBANGIJI kuwa ya sāke yin rubutu a waɗannan alluna abin da ya rubuta a allunan farko, wato, Dokoki Goma da ya furta a kan dutse a tsakiyar wuta, a ranar da mutane suka taru. Sai UBANGIJI ya ba ni su. ⁵ Sa’an nan na sauko daga dutsen, na kuma ajiye allunan a cikin akwatin da na yi, yadda UBANGIJI ya umarce ni, kuma suna can a yanzu.

(Kidaya 20.22-29)

⁶ (Isra’ilawa suka kama hanya daga rijiyoyin Beyerot Bene Ya’akan zuwa Mosera. A can Haruna ya rasu, aka kuma binne shi. Sai Eleyazar d’ansa ya gāje shi a matsayin firist.

⁷ Daga can suka tashi zuwa Gudgoda, daga

* **10:1** Wato, akwatin alkawari

Gudgoda kuma suka tafi Yotbata, kasa mai rafufukan ruwa. ⁸ A lokacin UBANGIJI ya kebe kabilar Lawi don su rika d'aukar akwatin alkawarin UBANGIJI, su tsaya a gaban UBANGIJI, su rika yin masa hidima, su kuma sa albarka a cikin sunansa, yadda suke yi har wa yau. ⁹ Shi ya sa Lawiyawa ba su da rabo, ko gādo a cikin 'yan'uwansu; UBANGIJI ne gādonsu yadda UBANGIJI Allahnku ya fada musu.)

(Fitowa 34.9,10,27-29)

¹⁰ To, na kasance a kan dutse yini arba'in da dare arba'in kamar yadda dā na yi da farko. UBANGIJI kuwa ya saurare ni a wannan lokaci kuma. Ba nufinsa ba ne yā hallaka ku. ¹¹ UBANGIJI ya ce mini, "Ka sauka, ka jagoranci mutanen a hanyarsu, domin su shiga, su kuma mallaki kasar da na rantse wa kakanninsu, zan ba su."

Ku ji tsoron UBANGIJI

¹² Yanzu fa, ya Isra'ila, mene ne UBANGIJI Allahnku yake so a gare ku, in ba ku ji tsoron UBANGIJI Allahnku, ku yi tafiya cikin hanyoyinsa, ku kaunace shi, ku bauta wa UBANGIJI Allahnku da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku, ¹³ ku kuma kiyaye umarnan UBANGIJI da kuma ka'idodinsa da nake ba ku a yau don amfaninku ba?

¹⁴ Sammai, har da sama sammai, da duniya, da kome da yake cikinta na UBANGIJI Allahnku ne.

¹⁵ Duk da haka UBANGIJI ya kaunaci kakanninku, ya kuma zaɓe ku, ku zuriyarsu, a bisa dukan al'ummai, yadda yake a yau. ¹⁶ Saboda haka sai ku kame zukatanku, kada ku kara yin taurinkai.

17 Gama UBANGIJI Allahnku ne Allahn alloli da Ubangijin iyayengiji, Allah mai girma, mai karfi da kuma mai banrazana, wanda ba ya sonkai, ba ya cin hanci. 18 Yakan tsare marayu da gwauraye, yana kaunar bakon da yake zama a cikinku, yana ba su abinci da tufafi. 19 Sai ku kaunaci baki, gama dā ku ma baki ne a kasar Masar. 20 Ku ji tsoron UBANGIJI Allahnku, ku kuma bauta masa. Ku manne masa, ku kuma yi rantsuwarku da sunansa. 21 Shi ne abin yabonku; shi ne Allahnku, wanda ya aikata muku wafancan manya abubuwa banmamaki masu banrazanar da kuka gani da idanunku. 22 Kakanninku da suka gangara zuwa Masar, su saba'in ne, yanzu kuwa UBANGIJI Allahnku ya sa kuka karu, kuka zama kamar taurari a sama.

11

Ku kaunaci ku kuma yi biyayya ga UBANGIJI

1 To, sai ku kaunaci UBANGIJI Allahnku, kullum ku kuma kiyaye abubuwan da yake bukata, ku kiyaye ka'idodinsa, dokokinsa da kuma umarnansu. 2 Ku tuna a yau, cewa 'ya'yanku ba su ne suka gani suka kuma dandana horon UBANGIJI Allahnku ba; ba su suka gani girmansa, hannunsa mai karfi, hannunsa mai iko; 3 alamun da ya aikata da abubuwan da ya yi a cikin Masar, ga Fir'auna sarkin Masar da kuma ga dukan kasarsa ba; 4 ba su suka gani abin da ya yi wa mayakan Masar, da dawakansu da keken yakinsu, yadda ya sha kansu da ruwan Jan Teku yayinda suke bin ku, da yadda UBANGIJI ya

hallaka su kafaf ba. ⁵ Ba 'ya'yanku ba ne suka gani abin da ya yi dominku a hamada har sai da kuka kai wannan wuri ba, ⁶ ba su ba ne suka gani abin da ya yi ga Datan da Abiram, 'ya'yan Eliyab mutumin Ruben, sa'ad da kasa ta buɗe bakinta a tsakiyar dukan Isra'ila ta haɗiye su tare da gidajensu, tentunansu da kowane abu mai rai da yake nasu ba. ⁷ Amma idanunku ne suka ga dukan waɗannan manyan abubuwan da UBANGIJI ya yi.

⁸ Saboda haka sai ku kiyaye dukan umarnan da nake ba ku a yau, don ku sami karfin da za ku shiga, ku kuma karɓi kasar da kuke haye Urdun ku mallaka, ⁹ domin kuma ku yi tsawon rai a kasar da UBANGIJI ya rantse wa kakanninku zai ba su da zuriyarsu, kasa mai zub da madara da zuma. ¹⁰ Kasar da kuke shiga, ku karɓa, ba kamar kasar Masar ba ce, inda kuka fito, inda kuka shuka iri, ku yi ta zuwa kuna banruwa kamar lambu. ¹¹ Amma kasar da kuke haye Urdun ku mallaki, kasa ce ta duwatsu da kwaruruka wadda ruwan sama ne yake jike ta. ¹² Kasa ce da UBANGIJI Allahnku yake lura da ita; idanun UBANGIJI Allahnku yana a kai daga farkon shekara har zuwa karshenta.

¹³ Saboda haka in kun yi biyayya ga umarnan da nake ba ku a yau cikin aminci, kuna kaunaci UBANGIJI Allahnku, kuna kuma bauta masa da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku, ¹⁴ sai in aika da ruwan sama a kasarku a lokacinsa, ruwan saman bazara da kuma na kaka, don ku tattara hatsinku, sabon inabinku da kuma manku. ¹⁵ Zan tanadar da ciyawa a filaye don

shanunku, za ku ci, ku kuma koshi.

¹⁶ Ku yi hankali, kada a ruƙe ku har ku bauta wa alloli, ku kuma yi musu sujada, ¹⁷ don kada fushin UBANGIJI yã kuna a kanku, yã rufe sammai, ku rasa ruwa, kasa kuma ta kãsa ba da amfaninta, da haka za ku murmutu nan da nan a kyakkyawar kasar da UBANGIJI yake ba ku. ¹⁸ Saboda haka, sai ku riƙe waƙannan kalmomina gam a zukatanku da ranku; ku ɗaura su kamar alama a hannuwanku, da goshinku. ¹⁹ Ku koyar da su ga 'ya'yanku, ku yi ta haddace su, sa'ad da kuke zaune a gida, da sa'ad da kuke tafiya, sa'ad da kuke kwance, da sa'ad da kuka tashi. ²⁰ Ku rubuta su a kan madogaran kofofin gidajenku, da a kan kofofinku, ²¹ saboda kwanakinku da kwanakin 'ya'yanku su yi tsawo a kasar da UBANGIJI ya rantse zai ba wa kakaninku, muddin sama tana bisa duniya.

²² In kuka lura, kuka kuma kiyaye dukan umarnai da nake ba ku, ku kaunaci UBANGIJI Allahnku, ku yi tafiya a hanyoyinsa, ku kuma riƙe shi gam, ²³ UBANGIJI zai kori dukan waƙannan al'ummai a gabanku, za ku kuma kore al'umman da suka fi ku yawa da ƙarfi. ²⁴ Duk inda tafin kafanku ya taka, zai zama naku; iyakarku zai kama daga hamadan Lebanon da kuma daga Kogin Yuferites zuwa Bahar Rum.* ²⁵ Babu mutumin da zai iya tsayayya da ku. UBANGIJI Allahnku, zai sa razana da tsoronku a dukan kasar, a duk inda kuka tafi, kamar yadda ya alkawarta muku.

* **11:24** Wato, Mediterraniyan.

²⁶ Ga shi, a yau, ina sa a gabanku albarka da kuma la'ana, ²⁷ albarka in kun yi biyayya da umarnan UBANGIJI Allahnku, da nake ba ku; ²⁸ la'ana in ba ku yi biyayya da umarnan UBANGIJI Allahnku, kuka kuma juya daga hanyar da na umarce ku, ta wurin bin wafansu alloli, wafanda ba ku sani ba. ²⁹ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya kawo ku cikin kasar da za ku shiga ku ci gādonta, sai ku yi shelar albarkun nan a dutsen Gerizim, ku kuma yi na la'ana a dutsen Ebal. ³⁰ Wafannan duwatsu biyu suna a hayin Urdun, yamma da hanya a kasar Kan'aniyawa mazaunan Araba, kusa da Gilgal wajajen manyan itatuwan More. ³¹ Kuna gab da ketare Urdun fa, ku shiga, ku kuma mallaki kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku. Sa'ad da kuka karbe ta, kuka kuma zauna a can, ³² ku tabbata kun yi biyayya da dukan ka'idodi, da kuma dokokin da nake sawa a gabanku a yau.

12

Wuri d'aya kadai don yin sujada

¹ Wafannan su ne ka'idodi da kuma dokokin da za ku lura, ku kuma kiyaye a kasar da UBANGIJI, Allahn kakanninku, yake ba ku don ku ci gādonta, muddin kuna zama a kasar. ² Ku hallaka dukan wuraren da al'umman da kuke kora suke yi wa allolinsu sujada, a kan duwatsu masu tsawo, da a kan tuddai, da kuma farkashin kowane itace gaba d'aya. ³ Ku rur-rushe bagadansu, ku farfashe kebabun duwatsunsu, ku kuma kone ginshikan Asheransu da

wuta; ku yayyanka gumakan allolinsu, ku kuma shafe sunayensu daga wafannan wurare.

⁴ Ba za ku yi wa UBANGIJI Allahnku sujada a hanyar da suke yi ba. ⁵ Amma sai ku nemi wurin da UBANGIJI Allahnku zai zaɓa daga cikin dukan kabilanku, inda zai sa Sunansa, yã mai wurin mazauninsa. A wannan wuri ne za ku tafi; ⁶ a can ne kuma za ku kawo hadayun konawa da sadakoki, zakkarku da kyautai na musamman, da abin da kuka yi alkawari za ku bayar, da hadayunku na yardar rai, da kuma 'ya'yan farin garkunanku na shanu da na tumaki. ⁷ A can, a gaban UBANGIJI Allahnku, ku da iyalanku za su ci, su kuma yi farin ciki a kome da kuka sa hannunku a kai, domin UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku.

⁸ Kada ku yi kamar yadda muke yi a nan yau, yadda kowa yake yin abin da ya ga dama. ⁹ Gama ba ku kai wurin hutawa wanda UBANGIJI Allahnku zai ba ku gãdo ba tukuna. ¹⁰ Amma sa'ad da kuka haye Urdun, kuka zauna a kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku ita gãdo, zai kuwa ba ku hutu daga dukan abokan gãbanku da suke kewaye da ku, kuka sami zaman lafiya, ¹¹ sai ku kai dukan abin da na umarce ku ku kai, wato, hadayu na konawa, da sadakokinku, da zakkarku, da hadayunku na dɗagawa, da hadayunku na alkawarin da kuka yi wa UBANGIJI a wurin da UBANGIJI Allahnku ya zaɓa yã sa sunansa. ¹² A can kuma za ku yi farin ciki a gaban UBANGIJI Allahnku, ku da 'ya'yanku maza da mata, da bayinku maza da mata, da kuma Lawiyawa daga biranenku, wafanda ba a ba su

rabo ba, ba su kuma da gādo na kansu. ¹³ Ku kula fa kada ku miƙa haɗayun konawa a wani wurin da kuka ga dama. ¹⁴ Ku miƙa su kawai a wurin da UBANGIJI zai zaɓa a cikin ɗaya daga kabilanku, a can za ku yi kowane abin da na umarce ku.

¹⁵ Amma kwa iya yanka nama ku ci a garuruwanku, a duk lokacin da ranku yake so, kamar yadda ake yi da gada ko barewa, bisa ga albarkar da UBANGIJI Allahnku yake sa muku. Marar tsarki da mai tsarki, duka za ku iya ci. ¹⁶ Amma kada ku ci jini, ku zubar da shi a fasa kamar ruwa. ¹⁷ Kada ku ci zakkar hatsi, da na sabon inabi, da kuma na mai a biranenku, ko kuwa na 'ya'yan fari na garkunanku na shanu da na tumaki, ko kuwa duk wani abin da kuka yi alkawari za ku bayar, ko haɗayunku na yardar rai, ko kyautai na musamman. ¹⁸ A maimakon haka, sai ku ci su a gaban UBANGIJI Allahnku a wurin da UBANGIJI Allahnku ya zaɓa, da ku da 'ya'yanku maza da mata, da bayinku maza da mata, da kuma Lawiyawa daga biranenku, ku kuwa yi farin ciki a gaban UBANGIJI Allahnku a kowane abin da kuka sa hannunku. ¹⁹ Ku yi hankali, kada ku manta da Lawiyawa, muddin kuna zaune a kasarku.

²⁰ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya fadada iyakarku kamar yadda ya yi muku alkawari, kuka kuma ji marmarin nama, kuka kuma ce, "Muna so mu ci nama," to, za ku iya cin yadda kuke so. ²¹ In wurin da UBANGIJI Allahnku ya zaɓa don yā sa Sunansa yana da nisa sosai daga inda kuke, za ku iya yankan dabbobi daga

garkunanku na shanu da na tumakin da UBANGIJI ya ba ku, kamar yadda na umarce ku, a cikin biranenku kuma za ku iya ci, yadda kuke so. ²² Ku ci su yadda akan ci barewa ko mariri. Marar tsarki da mai tsarki, za ku iya ci. ²³ Amma ku tabbata ba ku ci jinin ba, domin jini ne rai, ba kuwa za ku ci rai cikin naman ba. ²⁴ Ba za ku ci jini ba, ku zubar da shi a kasa kamar ruwa. ²⁵ Kada ku ci shi, don ku zauna lafiya, da ku da 'ya'yanku bayanku, gama za ku rika aikata abin da yake daidai a gaban UBANGIJI.

²⁶ Amma ku d'auki abubuwa masu tsarki, da kuma duk abin da kuka yi alkawari za ku bayar, ku tafi inda UBANGIJI ya zaɓa. ²⁷ Ku miƙa hadayunku na ƙonawa a bagaden UBANGIJI Allahnku, da naman da kuma jinin. Dole a zub da jinin hadayunku a gindin bagaden UBANGIJI Allahnku, amma za ku iya cin naman. ²⁸ Ku yi hankali, ku yi biyayya da dukan waɗannan umarnan da nake ba ku, da kuma 'ya'yanku, don ku zauna lafiya, da ku da 'ya'yanku a bayanku, gama za ku rika aikata abin da yake daidai da kuma yake mai kyau a gaban UBANGIJI Allahnku.

²⁹ UBANGIJI Allahnku zai kawar muku da al'umman nan da kuke niyyar shiga cikin ƙasarsu don ku kore su, bayan kuka kore su, kuka kuma zauna a ƙasarsu, ³⁰ to, sai ku lura, kada ku jarrabtu ku kwaikwaye su bayan da an riga an shafe su daga gabanku, kada ku tambayi kome game da allolinsu, kuna cewa, "Yaya waɗannan al'ummai suke bauta wa allolinsu? Mu ma za mu yi kamar yadda suka yi." ³¹ Ba za ku yi wa UBANGIJI Allahnku sujada a hanyar da

suke yi ba, gama a cikin yin sujada wa allolinsu, sun yi dukan abubuwan bankyaman da UBANGIJI yake ki. Har ma sukan kone 'ya'yansu maza da mata a wuta a matsayin hadayu.

³² Ku lura, ku aikata dukan abin da na umarce ku; kada ku fara, kada ku rage daga cikin.

13

Bautar waƙansu alloli

¹ In wani annabi ko mai mafarkai, ya bayyana a cikinku, ya kuma yi muku shelar wata alama mai banmamaki ko al'ajabi, ² in kuwa alamar, ko al'ajabin da annabin ya yi faɗin ya faru, ya kuma ce, "Bari mu bi waƙansu alloli (allolin da ba ku sani ba) mu kuma yi musu sujada," ³ kada ku saurari kalmomin wannan annabi ko mai mafarki. UBANGIJI Allahnku yana gwada ku ne don yã sani ko kuna kaunarsa da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku. ⁴ UBANGIJI Allahnku ne za ku bi, shi ne kuma za ku girmama. Ku kiyaye umarnansa, ku kuma yi masa biyayya; ku bauta masa, ku kuma manne masa. ⁵ Dole a kashe wannan annabi ko mai mafarki, domin ya yi wa'azin tawaye ga UBANGIJI Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar, ya fanshe ku daga kasar bauta; gama annabin nan ya yi kokari yã juye daga hanyar da UBANGIJI Allahnku ya umarce ku, ku bi. Dole ku fid da mugu daga cikinku.

⁶ In ɗan'uwanka, ko ɗanka, ko 'yarka, ko matar da kake kauna, ko abokinka na kusa, a boye ya ruɗe ka, yana cewa, "Mu je mu yi wa waƙansu alloli sujada" (allolin da ko kai,

ko kakanninka ba su sani ba, ⁷ allolin mutanen kewayenku, ko na kusa, ko na nisa, daga wannan kasarhen kasar zuwa wancan), ⁸ kada ka yarda da shi, kada ma ka saurare shi. Kada ka ji tausayinsa. Kada ka hakura da shi, ko ka tsare shi. ⁹ Dole ka kashe shi. Dole hannunka yā zama na farko a kisansa, sa'an nan hannuwan sauran dukan mutane. ¹⁰ Ku jajjefe shi da duwatsu har sai ya mutu, domin ya yi kokari yā juye ku daga UBANGIJI Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar, daga kasar bauta kuma. ¹¹ Sa'an nan dukan Isra'ila za su ji su kuma tsorata, babu kuma wani a cikinku da zai kara yin irin wannan mugun abu.

¹² In kuka ji an yi magana a kan wani daga cikin biranen da UBANGIJI Allahnku yake ba ku ku zauna a ciki ¹³ cewa mugaye sun taso a cikinku, suna rikitar da mutane a birni, suna cewa, "Mu je mu yi wa wafansu alloli sujada" (allolin da ba ku sani ba), ¹⁴ to, sai ku bincike labarin sosai a hankali. In kuwa gaskiya ne, an kuma tabbatar wannan abin kyama ya faru a cikinku, ¹⁵ dole a karkashe dukan wafanda suke zama a wannan birni da takobi. Ku hal-laka su kafaf, ku karkashe mutanen birnin da kuma dabbobinsa. ¹⁶ Ku tattara dukan ganimar birnin a tsakiyar gari, ku kone birnin da kuma ganimar kurmus a matsayin hadaya ta konawa ga UBANGIJI Allahnku. Birnin zai kasance kufai har abada, kada a sāke gina shi. ¹⁷ Ba za a iske wani daga cikin abubuwan nan da aka haramta a hannuwanku ba, saboda UBANGIJI yā juya daga fushinsa mai kuna, yā nuna jinkai,

yā ji tausayinku, yā kuma kara yawanku, kamar yadda ya alkawarta da rantsuwa ga kakanninku, ¹⁸ domin kun yi biyayya da UBANGIJI Allahnku, kuna kiyaye dukan umarnan da nake ba ku a yau, kuna kuma aikata abin da yake daidai a idanunsa.

14

Abinci mai tsabta da marar tsabta

¹ Ku 'ya'yan UBANGIJI Allahnku ne. Kada ku yi wa kanku zāne, ko ku yi wa kanku aski irin da akan bar sanƙo, saboda wanda ya mutu, ² gama ku jama'a ce mai tsarki ga UBANGIJI Allahnku. Daga dukan mutane a fuskar duniya, UBANGIJI ya zabe ku, ku zama abin mallakarsa.

(Fristoci 11.1-47)

³ Kada ku ci wani haramtaccen abu. ⁴ Wadannan su ne dabbobin da za ku iya ci, saniya, tunkiya, akuya, ⁵ mariri, barewa, mariya, makwarna, mazo, gada da kuma tunkiyar dutse.* ⁶ Za ku iya cin duk dabbar da take da rababben kofato, wadda kuma take sāke tona abin da suka riga suka haɗiye. ⁷ Amma, cikin waɗanda suke sāke tona abin da suka riga suka haɗiye dīn, ko suke da rababben kofato, ba za ku ci rakumi, zomo ko rema ba. Ko da yake suna sāke tona abin da suka riga suka haɗiye, suna kuma da rababben kofato, su dīn marar tsarki ne gare ku. ⁸ Alade ma marar tsarki ne; ko da yake yana da rababben kofato, shi ba ya

* **14:5** Ainihin irin waɗansu tsuntsaye da dabbobi a wannan surar ba tabbatattu ba ne.

sāke tona abin da ya riga ya haɗiye. Ba za ku ci namansu ko ku taɓa gawarsu ba.

⁹ Cikin dukan halittun da suke cikin ruwa, za ku iya cin duk wani da yake da kege da bambaroki. ¹⁰ Amma duk wani abin da ba shi da kege da bambaroki, ba za ku ci ba; gama marar tsarki ne gare ku.

¹¹ Za ku iya cin kowane tsuntsu mai tsabta.

¹² Amma waɗannan ba za ku ci ba, gaggafa, ungulu, ungulun kwakwa, ¹³ duki, buga zaɓi, kowace irin shirwa, ¹⁴ kowane irin hankaka, ¹⁵ jimina, kururu, bubukuwa, kowane irin shaho, ¹⁶ da mujiya, da babbar mujiya, ɗuskwi, ¹⁷ kwasakwa, ungulu, da babba da jaka, ¹⁸ zalɓe, kowane irin jinjimi, katutu, da kuma jamage.

¹⁹ Dukan 'yan kwari masu fikafikai masu rarrafe, haram ne a gare ku, kada ku ci su. ²⁰ Amma duk wata halitta mai fikafikai mai tsabta ce, za ku iya ci.

²¹ Kada ku ci abin da kun samu ya riga ya mutu. Za ku iya ba wa baren da yake zama a cikin wani daga biranenku, zai kuwa iya cinsa, ko kuwa za ku iya sayar da shi wa bako. Amma ku jama'a ce mai tsarki ga UBANGIJI Allahnku.

Kada ku dafa ɗan akuya a cikin madara mamansa.

Zakka

²² Ku tabbata kun keɓe kashi ɗaya bisa goma na amfanin gonakinku kowace shekara. ²³ Ku ci zakkar hatsinku, da na sabon ruwan in-abinku, da na manku, da kuma na 'ya'yan fari na garkunanku na shanu da na tumaki a

gaban UBANGIJI Allahnku, a wurin da ya zaba a matsayin mazauni don Sunansa, don ku koyi girmama UBANGIJI Allahnku kullum. ²⁴ Amma in wurin nan yana da nisa sosai, UBANGIJI Allahnku kuma ya albarkace ku, ba za ku kuwa iya rife zakkarku ba (Saboda wurin da UBANGIJI ya zaba yã sa Sunansa ya yi nisa sosai), ²⁵ to, sai ku sayar da zakkar, ku tafi da kudin wurin da UBANGIJI Allahnku ya zaba. ²⁶ Yi amfani da kudin ku saya duk abin da kuke so, ko shanu, ko tumaki, ko ruwan inabi, ko dai wani abin shan da ya yi tsami, ko kuwa duk abin da kuke so. Sai ku da gidanku, ku ci a can, a gaban UBANGIJI Allahnku, ku kuma yi farin ciki. ²⁷ Kada dai ku manta da Lawiyawan da suke zama a biranenku, gama ba su da rabo, ko gādo na kansu.

²⁸ A karshen kowace shekara uku, ku kawo dukan zakkarku na amfanin gona na wannan shekara, ku ajiye su a cikin birane, ²⁹ saboda Lawiyawa (wadanda ba su da rabo ko gādo na kansu) da baƙo, da marayu, da kuma gwauraye, wadanda suke zama a biranenku, su zo su ci su koshi, ta haka UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku cikin dukan ayyukan hannuwanku.

15

Shekara ta yafe bashi

(Firistoci 25.1-7)

¹ A karshen kowace shekara ta bakwai, dole ku yafe basusuwan da kuke bi. ² Ga yadda za ku yafe basusuwan, kowane mai bin bashi, yã yafe bashin da yake bin ñan'uwansa mutumin Isra'ila. Ba zai bukaci mutumin Isra'ila wanda

yake d'an'uwa yā biya shi bashi ba, gama an yi shelar lokacin da UBANGIJI ya ajiye na yafe bashi. ³ Za ku iya nemi bako yā biya ku bashin da kuke binsa, amma dole ku yafe duk wani bashin da kuke bin d'an'uwa. ⁴ Amma bai kamata a sami matalauci a cikinku ba, gama UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku a kasar da yake ba ku, ku mallaka a matsayin gādo, ⁵ in dai kun yi cikakken biyayya ga UBANGIJI Allahnku, kuka kuma lura, kuna kiyaye dukan waƙannan umarnan da nake ba ku yau. ⁶ Gama UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku kamar yadda ya yi alkawari, za ku kuma ba al'ummai masu yawa bashi, amma ba za ku karɓa bashi daga wurin wani ba. Za ku yi mulkin al'ummai masu yawa, babu wata kuwa da za tā yi mulkinku.

⁷ In akwai matalauci a cikin 'yan'uwanku, a duk wani daga cikin biranen da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, kada ku taurara zuciya, ko ku ki saki hannu ga d'an'uwanku matalauci. ⁸ A maimakon haka ku bayar hannu sake, ku kuma ba shi bashi gwargwadon abin da yake bukata a saukake. ⁹ Ku yi hankali kada ku riƙe wannan mugun tunani cewa, "Shekara ta bakwai, shekarar yafewar basusuwa, ta yi kusa," har ku nuna mugun nufi ga d'an'uwa mabukaci, ku fi ba shi wani abu. Zai yi kuka ga UBANGIJI a kanku, abin kuwa zai zama laifi a kanku. ¹⁰ Ku bayar hannu sake gare shi, ku kuma yi haka ba tare da gunaguni ba; saboda wannan fa UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku a cikin dukan aikinku, da kuma kome da kuka sa hannunku a kai. ¹¹ Kullum za ku kasance da matalauta a kasar.

Saboda haka na umarce ku ku bayar hannu sake ga 'yan'uwa da kuma matalauta, da masu bukata a kasarku.

*Ba da 'yanci ga bayi
(Fitowa 21.1-11)*

¹² In ɗan'uwa mutumin Ibraniyawa, namiji ko ta mace, ya sayar da kansa gare ka, ya kuma bauta maka shekaru shida, a shekara ta bakwai dole ka 'yantar da shi. ¹³ Sa'ad da kuka sake shi, kada ku bar shi yā tafi hannu wofi. ¹⁴ Ku ba shi kyautai hannu sake daga tumakinku, daga masussukarku, da kuma daga wurin matsewar inabinku. Ku ba shi yadda UBANGIJI Allahnku ya albarkace ku. ¹⁵ Ku tuna, dā ku bayi ne a Masar, UBANGIJI Allahnku kuma ya fissahe ku. Shi ya sa nake ba ku wannan umarni a yau.

¹⁶ Amma in bawanka ya ce maka, "Ba na so in bar ka," saboda yana kaunarka da iyalinka, ya kuma fiye masa yā zauna da kai, ¹⁷ sai ka ɗauki basilla ka huda kunnensa a bakin kofa, zai kuwa zama bawanka dukan rayuwarsa. Ka yi haka ma wa baiwarka.

¹⁸ Sa'ad da kuka 'yantar da shi kada ku damu, gama shekara shida ya yi muku bauta wadda ta ninka ta ɗan kodago. UBANGIJI Allahnku kuwa zai albarkace ku a kome da kuke yi.

*'Ya'yan fari na dabbobi
(Firistoci 27.26,27; Kidaya 18.15-18)*

¹⁹ Ku kebe wa UBANGIJI Allahnku kowane ɗan fari na garkenku na shanu, da na tumaki. Kada ku sa ɗan fari na shanunku aiki, kada kuma ku aske gashin ɗan fari na tumakinku.

²⁰ Kowace shekara, kai da iyalinka za ku ci su a gaban UBANGIJI Allahnku, a wurin da ya zaba. ²¹ In dabbar tana da lahani, gurguntaka ko makantaka, ko kuwa tana da wani mugun lahani, kada ku miƙa ta ga UBANGIJI Allahnku. ²² Sai ku ci a cikin biranenku. Mutum marar tsabta da mai tsabta zai iya ci kamar yadda ake yi da barewa ko mariri. ²³ Amma kada fa ku ci jinin, ku zubar da shi a kasa kamar ruwa.

16

Bikin Ketarewa (Fitowa 12.1-20; Firistoci 23.4-8)

¹ Ku kiyaye watan Abib, ku kuma yi shagalin Bikin Ketarewar UBANGIJI Allahnku, domin a watan Abib ne ya fitar da ku daga Masar da dad dare. ² Ku miƙa 'yar dabba daga cikin garkenku na tumaki, ko na shanu a matsayin Bikin Ketarewa ga UBANGIJI Allahnku a wurin da UBANGIJI zai zaba a matsayin mazauni don Sunansa. ³ Kada ku ci shi da burodi da aka yi da yisti, kwana bakwai za ku ci burodi marar yisti, burodi ne na wahala, gama kun bar Masar da gaggawa, saboda haka dukan kwanakin rayuwarku za ku tuna da lokacin da kuka fita daga Masar. ⁴ Kada a iske yisti a cikin mallakarku a dukan kasarku har kwana bakwai. Kada ku bar wani nama na hadayar da kuka yi a yammancin ranar farko, yā kwana har safe.

⁵ Kada ku miƙa hadayar Bikin Ketarewa a wani garin da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, ⁶ sai dai a wurin da ya zaba yā zama mazauni don Sunansa. A can za ku miƙa hadayar

Bikin Ketarewa da yamma, sa'ad da rana tana fādfuwa, a ranar tunawa da fitowarku daga Masar. ⁷ Ku gasa shi, ku kuma ci a wurin da UBANGIJI Allahnku ya zaba. Sa'an nan da safe, ku dawo cikin tentunanku. ⁸ Kwana shida za ku ci burodi marar yisti, a rana ta bakwai kuma sai ku yi taro ga UBANGIJI Allahnku, a cikin wannan rana ba za ku yi kowane irin aiki ba.

Bikin Makoni
(*Fitowa 34.22; Firistoci 23.15-21*)

⁹ Ku kirga makoni bakwai, wato, ku fara kirga mako bakwai fin daga lokacin da kuka sa lauje don ku yanke hatsinku da suke tsaye. ¹⁰ Sa'an nan ku yi shagalin Bikin Makoni ga UBANGIJI Allahnku, ta wurin ba da hadaya ta yardar rai daidai da albarkun da UBANGIJI Allahnku ya yi muku. ¹¹ Ku kuma yi farin ciki a gaban UBANGIJI Allahnku a wurin da ya zaba a matsayin maza-uni don Sunansa, da ku da 'ya'yanku maza da mata, da bayinku maza da mata, da Lawiyawan cikin biranenku, har ma da baki, da marayu, da kuma gwaurayen da suke zama a cikinku. ¹² Ku tuna fa, dā ku bayi ne a Masar, sai ku lura, ku bi waɗannan ka'idodi.

Bikin tabanakul
(*Firistoci 23.33-43; Kidaya 29.12-38*)

¹³ Ku yi shagalin Bikin Tabanakul har kwana bakwai, bayan kuka gama tattara amfanin gona daga masussukarku da kuma daga wuraren matsin inabinku. ¹⁴ Ku yi farin ciki a Bikinku, da ku da 'ya'yanku maza da mata, da bayinku maza da mata, da Lawiyawa, da baki, da marayu,

da kuma gwaurayen da suke zama a cikin biranenku. ¹⁵ Kwana bakwai za ku yi shagalin Bikin ga UBANGIJI Allahnku a wurin da ya zaba. Gama UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku a cikin dukan girbinku da kuma cikin dukan aikin hannuwanku, farin cikinku kuwa zai cika.

(Fitowa 23.14-17)

¹⁶ Sau uku a shekara dukan maza su bayyana a gaban UBANGIJI Allahnku a wurin da ya zaba; a Bikin Burodi Marar Yisti, da a Bikin Makoni, da kuma a Bikin Tabanakul. Babu wani da zai bayyana a gaban UBANGIJI hannu wofi. ¹⁷ Dole kowannenkun ya kawo kyauta daidai yadda UBANGIJI Allahnku ya albarkace shi.

Alkalai

¹⁸ Ku naɗa alkalai da shugabanni don kowace kabila, a kowane birnin da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, za su kuma shari'anta mutane ba nuna bambanci. ¹⁹ Kada ku bata shari'a, ko ku nuna bambanci. Kada ku karfi cin hanci, gama cin hanci yakan makanta idanu mai hikima, ya murɗe maganar mai gaskiya. ²⁰ Gaskiya ce kaɗai za ku bi don ku rayu, ku kuma mallaki kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku.

Yin sujada wa waɗansu alloli

²¹ Kada ku kafa wani ginshikin itacen Ashera* kusa da bagaden da kuka gina wa UBANGIJI Allahnku, ²² kada kuma ku tayar da dutse mai tsarki, gama waɗannan ne UBANGIJI Allahnku yana ki.

* **16:21** Ko Kada ku shuka wani itacen da aka miƙa wa Ashera

17

¹ Kada ku mika wa UBANGIJI Allahnku, saniya ko tunkiyar da take da wani lahani, ko nakasa a cikinta, gama wannan zai zama abar kyama gare shi.

² In an sami wani namiji ko ta mace mai zama a cikinku, a d'aya daga biranen da UBANGIJI ya ba ku yana aikata abin da yake mugu a gaban UBANGIJI Allahnku ta wurin karya alkawarinsa, ³ wanda ya saba wa umarnina, har ya yi sujada ga waɗansu alloli, yana rusuna musu, ko ga rana, ko ga wata, ko kuwa ga taurarin sama, ⁴ in kuwa aka faɗa muku wannan, to, dole a bincika sosai. In kuwa gaskiya ne, aka kuma tabbatar cewa wannan abin kyama ya faru a cikin Isra'ila, ⁵ sai a d'auki namijin, ko ta mace wanda ya aikata wannan mugun abu zuwa kofar birni, a jajjefe wannan mutum sai ya mutu. ⁶ Bisa ga shaidar mutum biyu ko uku, za a iya kashe mutum, amma ba za a iya kashe mutum bisa ga shaida mutum guda ba. ⁷ Hannuwan shaidun ne za su zama na farko a kisan wanda ake zargin, sa'an nan hannuwan dukan mutane. Dole ku fid da mugu daga cikinku.

Kotunan Shari'a

⁸ In aka kawo karar da yake da wuya sosai ga alkali a kotunanku, ko wadda aka zub da jini ne, ko ta faɗa ce, ko kuwa ta wadda aka ci mutunci ce, ku kai su wurin da UBANGIJI Allahnku zai zaɓa. ⁹ Ku je wurin firistoci, waɗanda suke Lawiyawa, ga kuma alkalin wanda yake mulki a lokacin. Ku bincika daga gare su, za su kuwa ba da hukunci. ¹⁰ Dole ku aikata hukuncin da

suka yi a wurin da UBANGIJI zai zaɓa. Ku lura fa, ku aikata kome da suka faɗa muku. ¹¹ Ku yi bisa ga dokar da suka koyar muku da kuma hukuncin da suka yi muku. Kada ku juya daga abin da suka faɗa muku, ko zuwa dama, ko zuwa hagu. ¹² Duk mutumin da ya yi rashin hankali wa alkali, ko ga firist wanda yake aiki a nan wa UBANGIJI Allahnku, dole a kashe shi. Dole ku fid da mugu daga Isra'ila. ¹³ Dukan mutane kuwa za su ji, su kuma ji tsoro, ba kuwa za su kara yin rashin hankali kuma ba.

Sarki

¹⁴ Sa'ad da kuka shiga kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, kuka mallake ta, kuka kuma zauna a cikinta, sai kuka ce, "Bari mu naɗa sarki a kanmu kamar sauran al'umman da suke kewaye da mu," ¹⁵ ku tabbata kun naɗa sarki a kanku wanda UBANGIJI Allahnku ya zaɓa ne. Dole ya zama daga cikin 'yan'uwanku. Kada ku sa baƙo a kanku, wanda ba mutumin Isra'ila ɗan'uwanku ba. ¹⁶ Sarkin, ba zai nemi dawakai da yawa wa kansa ba, ko ya sa mutane su koma Masar don su sami ƙarin dawakai ba, gama UBANGIJI ya faɗa muku, "Ba za ku kara koma wancan hanya kuma ba." ¹⁷ Sarkin ba zai auri mata masu yawa ba, in ba haka ba zuciyarsa za ta karkata. Ba zai tara azurfa da zinariya da yawa ba.

¹⁸ Sa'ad da ya hau kursiyin mulkinsa, sai ya rubuta wa kansa a littafin kofin wannan doka da aka ɗauka daga na firistoci, waɗanda suke Lawiyawa. ¹⁹ Zai kasance tare da shi, zai kuma karanta shi dukan kwanakin ransa,

saboda yã koyi girmama UBANGIJI Allahnsa, yã kuma bi dukan kalmomin wannan doka da kuma wafannan ka'idodi a hankali ²⁰ don kada yã d'auki kansa ya fi 'yan'uwansa, yã kuma juya daga dokar zuwa dama, ko zuwa hagu. Sa'an nan shi da kuma zuriyarsa za su dade suna mulki a Isra'ila.

18

Hadayu saboda Firistoci da Lawiyawa (Kidaya 18.8-32)

¹ Firistocin da suke Lawiyawa, tabbatacce dukan kabilar Lawi, ba za su sami rabo ko gādo tare da Isra'ila ba. Za su yi rayuwa a kan hadayun da aka kawo wa UBANGIJI da wuta ne, gama wannan ne gādonsu. ² Ba za su sami gādo a cikin 'yan'uwansu ba; UBANGIJI ne gādonsu, kamar yadda ya yi musu alkawari.

³ To, ga rabon da jama'a za su ba firistoci daga hadayun da suka miƙa ta bijimi ne, ko ta tunkiya ce; sai su ba firistoci kafadar, kumatun, da kuma kayan cikin. ⁴ Za ku ba su nunan fari na hatsinku, da sabon ruwan inabinku, da manku, da kuma gashi na fari daga askin da kuka yi na tumakinku. ⁵ Gama UBANGIJI Allahnku ya zabe su da zuriyarsu daga cikin dukan kabilanku don su tsaya su yi hidima a cikin sunan UBANGIJI har abada.

⁶ Idan Balawe ya tashi daga wani garinku, wurin da yake da zama a Isra'ila, ya tafi a wurin da UBANGIJI ya zaba, zai iya dawo a duk lokacin da ya ga dama. ⁷ Zai iya yin hidima a cikin sunan UBANGIJI Allahnsa kamar dukan sauran

'yan'uwansa Lawiyawa wafanda suke hidima a can, a gaban UBANGIJI. ⁸ Zai sami rabo daidai da sauran, ko da yake ya karbi kudɓin mallaka na iyali da ya sayar.

Ayyukan Bankyama

⁹ Sa'ad da kuka shiga kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, kada ku kwaikwayi hanyoyin bankyama na al'ummai da suke can. ¹⁰ Kada a sami wani a cikinku da ya mika fansa, ko 'yarsa a wuta, ko a sami mai duba, ko mai maita, ko mai fassara gaibi, ko mai sihiri, ¹¹ ko boka, ko mabiya, ko maye, ko mai sha'ani da matattu. ¹² Duk wanda yake yin wafannan abubuwa, shi abin kyama ne ga UBANGIJI, saboda wafannan abubuwa bankyama ne kuwa UBANGIJI Allahnku ya kori wafancan al'ummai kafin ku. ¹³ Dole ku zama marasa zargi a gaban UBANGIJI Allahnku.

Annabi

¹⁴ Al'ummai da za ku kora sukan saurari wafannan masu maita, ko masu duba. Amma ku, UBANGIJI Allahnku bai yarda muku ku yi haka ba. ¹⁵ UBANGIJI Allahnku zai tayar muku da wani annabi kamar ni daga cikin 'yan'uwanku. Dole ku saurare shi. ¹⁶ Gama abin da kuka nema daga UBANGIJI Allahnku ke nan a Horeb, a ranar taro, sa'ad da kuka ce, "Kada ka bari mu ji muryar UBANGIJI Allahmu, ko mu kara ganin wuta mai girma, in ba haka ba, za mu mutu."

¹⁷ Sai UBANGIJI ya ce mini, "Abin da suka faɗa yana da kyau. ¹⁸ Zan tayar musu da wani annabi kamar ka daga cikin 'yan'uwansu; zan sa kalmomina a cikin bakinsa, zai kuma faɗa

musu kome da na umarce shi. ¹⁹ Duk wanda bai saurari kalmomina da annabin nan yake magana da sunana ba, ni kaina zan nemi hakki a kan mutumin. ²⁰ Amma duk annabin da ya dauka cewa yana magana da sunana a kan wani abin da ban umarce shi ya faɗa ba, ko kuwa wani annabin da ya yi magana da sunan waɗansu alloli, dole a kashe shi.”

²¹ Mai yiwuwa ku ce wa kanku, “Yaya za mu san cewa wannan saƙo ba UBANGIJI ne ya faɗa ba?” ²² In abin da annabin ya furta da sunan UBANGIJI bai faru ba, ko bai zama gaskiya ba, saƙo ne da UBANGIJI bai faɗa ba ke nan. Wannan annabi ya yi rashin hankali ne kawai. Kada ku ji tsoronsa.

19

Biranan Mafaka

(Kidaya 35.9-28; Yoshuwa 20.1-9)

¹ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya hallakar da al'ummai waɗanda yake ba ku ƙasarsu, sa'ad da kuka kore su, kuka kuma zauna a birane da gidajensu, ² sai ku keɓe wa kanku birane uku waɗanda suke a tsakiyar ƙasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku ku mallaka. ³ Ku gina hanyoyi zuwa cikinsu, ku kuma raba ƙasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku gaɗo kashi uku, saboda duk wani da ya yi kisankai yã iya gudu zuwa can.

⁴ Ga doka game da mutumin da ya kashe wani, ya kuma gudu don yã cece ransa, wani wanda ya kashe maƙwabcinsa ba da gangan ba, ba kuwa da wata kiyayya a tsakaninsu a dā ba. ⁵ Misali, in

mutum ya je jeji da makwabcinsa domin yankan itace, sai ruwan gatarinsa ya kwabe daga kotar yayinda yake saran itacen, ya sari makwabcin har ya mutu. Mutumin nan zai iya gudu zuwa ɗaya daga cikin waɗannan birane don yã ceci ransa. ⁶ In ba haka ba mai neman ɗaukan fansa jini, zai iya binsa cikin fushi, yã cim masa, saboda nisan hanyar, har ya kashe shi, ko da yake bai cancanci mutuwa ba, tun da yake ba kiyayya tsakaninsa da abokinsa a ɗa. ⁷ Wannan ne ya sa na umarce ku ku keɓe wa kanku birane uku.

⁸ In UBANGIJI Allahnku ya fadada yankinku, kamar yadda ya alkawarta da rantsuwa wa kakanninku, ya kuma ba ku kasar gaba ɗaya kamar yadda ya yi musu alkawari, ⁹ idan dai kun lura, kuka kiyaye umarnin da nake ba ku a yau, wato, ta wurin kaunar UBANGIJI Allahnku, kuka kuma yi tafiya kullum cikin hanyoyinsa, to, sai ku keɓe ƙarin birane uku. ¹⁰ Ku yi haka don kada a zub da jinin marar laifi a kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku gādo, don kada ku kuma zama masu laifin zub da jini.

¹¹ Amma idan wani mutum yana kin makwabcinsa, ya kuma yi kwanto yana fakonsa, ya yi masa rauni, har ya kashe shi, sa'an nan ya gudu zuwa ɗaya daga cikin waɗannan birane, ¹² dattawan garinsa za su aika a kawo shi, a dawo da shi daga birnin, a mika shi ga mai neman fansar jini don yã kashe shi. ¹³ Kada ku ji tausayinsa. Dole ku fid da laifin zub da jinin marar laifi daga Isra'ila, don ku sami zaman lafiya.

¹⁴ Kada ka gusar da dutsen nuna shaidar iyakar makwabcinka wanda kakanni suka sa, a gādon da ka samu a kasar da UBANGIJI Allahnka yake ba ka mallaka.

Shaidu

¹⁵ Shaidar mutum guda ba tā isa a tabbatar cewa mutum yana da laifi game da laifin da ake tuhumarsa ba, ko kuwa a kan wani laifin da ake zaginsa da aikata ba. Dole a tabbata da batun ta bakin shaidu biyu, ko uku.

¹⁶ In wani ḡan sharri ya tashi ya yi wa wani sharri, don a sami wani da laifi, ¹⁷ dole mutanen nan biyu da suke rikici su tsaya a gaban UBANGIJI, a gaban firistoci da alkalai waḡanda suke aiki a lokacin. ¹⁸ Dole alƙalan su yi bincike sosai, in kuma aka tabbatar mai ba da shaida makaryaci ne, yana ba da shaidar zur a kan ḡan'uwansa ne, ¹⁹ to, sai a yi da shi yadda ya yi niyya yā yi da ḡan'uwansa. Dole ku fid da mugu daga cikinku. ²⁰ Sauran mutane za su ji wannan su kuma ji tsoro, ba kuwa za a kara yin irin wannan mugun abu a cikinku ba. ²¹ Kada ku ji tausayi, rai yā zama a maimakon rai, ido a maimakon ido, haƙori a maimakon haƙori, hannu a maimakon hannu, kafa a maimakon kafa.

20

Tafiya yaƙi

¹ Sa'ad da kuka tafi yaƙi da abokan gābanku, kuka ga dawakai da kekunan yaƙi da kuma mayakan da suka fi ku yawa, kada ku ji tsoronsu, domin UBANGIJI Allahnku, wanda ya fitar da ku

daga Masar zai kasance tare da ku. ² Sa'ad da kuke gab da kama yaƙi, sai firist yā zo gaba yā yi wa mayaƙan jawabi. ³ Zai ce, "Ku ji, ya Isra'ila, yau kuna gab da kama da abokan gābanku. Kada ku karai, ko ku ji tsoro; kada ku firgita, ko ku yi rawar jiki a gabansu. ⁴ Gama UBANGIJI Allahnku, yana tafe tare da ku, zai yaƙi abokan gābanku dominku, yā ba ku nasara."

⁵ Hafsoƙi za su ce wa mayaƙa, "Ko akwai wanda ya gina sabon gida bai kuma buɗe shi ba? Bari yā tafi gida, kada yā mutu a yaƙi, wani dabam yā buɗe shi. ⁶ Ko akwai wani da ya shuka inabi, bai kuwa fara jin dadinsa ba? Bari yā tafi gida, kada yā mutu a yaƙi, wani dabam yā ji dadinsa. ⁷ Ko akwai wani da aka yi masa alkawarin mata, bai kuwa aure ta ko ba? Bari yā tafi gida, kada yā mutu a yaƙi, wani dabam yā aure ta." ⁸ Sa'an nan hafsoƙin za su kara da cewa, "Ko akwai wani da yake tsoro, ko ya karai? Bari yā tafi gida don kada 'yan'uwansa su karai su ma." ⁹ Sa'ad da hafsoƙin suka gama magana da mayaƙan, sai su naɗa komandodi a kansu.

¹⁰ Sa'ad da kuka haura don ku fāɗa wa birni, sai ku fara neman garin da salama. ¹¹ In sun yarda da salamar, suka buɗe kofofin garinsu, to, sai dukan mutanen da suke cikinsa su yi muku aikin gandu, su kuma yi muku aiki. ¹² In kuwa suka ki salamar, suka fāɗa muku da yaƙi, sai ku yi wa wannan birni kawanya. ¹³ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya ba da shi cikin hannunku, sai ku kashe dukan mazan da suke cikinsa da takobi. ¹⁴ Game da mata, yara, dabbobi da kuma sauran abubuwan da suke cikin birnin,

za ku iya kwasa waƙannan a matsayin ganima wa kanku. Za ku kuma yi amfani da ganimar da UBANGIJI Allahnku ya ba ku daga abokan gābanku. ¹⁵ Haka za ku yi da dukan biranen da suke nesa da ku, waƙanda kuma ba na al'ummai da suke kusa ba.

¹⁶ Amma fa, a cikin biranen al'ummai da UBANGIJI Allahnku yake ba ku gādo, kada ku bar wani abu mai numfashi da rai. ¹⁷ Ku hallaka su kakaf, wato, Hittiyawa, Amoriyawa, Kan'aniyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da kuma Yebusiyawa, yadda UBANGIJI Allahnku ya umarce ku. ¹⁸ In ba haka ba, za su koya muku ku bi dukan abubuwan bankyaman da suke yi, ta yin sujada wa allolinsu, ta haka kuwa ku yi wa UBANGIJI Allahnku zunubi.

¹⁹ Sa'ad da kuka yi wa birni kawanya kuka dade, kuka yi ta yaki don ku ci shi, kada ku sassare itatuwansa da gatari, domin za ku ci 'ya'yansu. Kada ku sassare su. Gama itatuwan da suke cikin gonaki, ba mutane ne da za ku yi musu kawanya? ²⁰ Amma fa, za ku iya sassare itatuwan da kuka sani ba sa ba da 'ya'ya, ku kuma yi amfani da su don ayyukan gina kawanyar, sai an ci birnin da yaki.

21

Kafara don kisankan da ba a warware ba

¹ In aka sami an kashe mutum kwance a fili, a kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku ku mallaka, ba a kuma san wanda ya kashe shi ba, ² sai dattawanku da alkalanku su je su gwada nisan wurin da gawar take zuwa garuruwan

da suke makwabtaka. ³ Sai dattawan garin da suke kurkusa da gawar su dfauki karsanar da ba a taba yin aiki da ita ba, ba a kuma taba sa mata karkiya ba, ⁴ a gangara da ita kwarin da ba a taba nome, ko shuki a ciki ba, inda kuma akwai rafi mai gudu, a can cikin kwarin za su karye wuyanta. ⁵ Firistoci, 'ya'yan Lawi maza, za su fito, gama UBANGIJI Allahnku ya zaɓe su su yi masa hidima, su kuma furta albarku a cikin sunan UBANGIJI, za su kuma daidaita duk rigimar cin mutunci. ⁶ Sa'an nan dukan dattawan garin da yake kurkusa da gawar za su wanke hannuwansu a bisa karsanan da aka karye wuyar a kwarin, ⁷ za su kuma furta, "Hannuwanmu ba su zub da wannan jini ba, idanunmu kuma ba su ga an yi haka ba. ⁸ Karɓi wannan kafara saboda mutanenka Isra'ila, wanda ka fansar, ya UBANGIJI, kada kuma ka dfaura wa mutanenka alhakin jinin mutumin nan marar laifi." Za a kuwa yi kafarar zub da jinin da aka yi. ⁹ Ta haka za ku fid da laifin zub da jinin marar laifi daga cikinku, da yake kun yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI.

Auren matan da aka kama daga yaki

¹⁰ Sa'ad da kuka tafi yaki da abokan gābanku, sai UBANGIJI Allahnku ya bashe su a hannuwanku kuka kuma kama su a matsayin bayi, ¹¹ in ka ga wata kyakkyawar mace wadda ta dfauki hankalinka a cikin bayin, za ka iya aure ta tā zama matarka. ¹² Ka kawo ta gidanka ka sa tā aske kanta, tā yanka kumbanta ¹³ tā kuma tube tufafin da ta sa sa'ad da aka kama ta.

Bayan ta zauna a gidanka ta kuma yi makokin mahaifinta da mahaifiyarta wata ɗaya cif, sai ka shiga wurinta ka zama mijinta, za tā kuwa zama matarka. ¹⁴ In ba ka jin dadinta, ka bar tā tafi inda take so. Ba za ka sayar da ita ko ka yi da ita kamar baiwa ba, da yake ka kaskantar da ita.

'Yancin ɗan fari

¹⁵ In mutum yana da mata biyu, yana kuwa kaunar ɗaya, ba ya kuma kaunar ɗayan, su biyun kuwa suka haifi masa 'ya'ya maza, sai ya zamana cewa ɗan farin ya kasance na wadda ba ya kauna, ¹⁶ to, a ranar da zai yi faɗa wane ne a cikin 'ya'yansa zai riƙe gādon da zai bar musu, kada yā sa ɗan matar da yake kauna yā zama kamar shi ne ɗan fari, a maimakon ɗan matar da ba ya kauna, wanda shi ne ɗan farin. ¹⁷ Dole yā yarda cewa ɗan matar da ba ya kaunar ne ɗan fari, ta wurin ba shi rabo kashi biyu na dukan abin da yake da shi, gama shi ne mafarin ƙarfinsa, yana da hakkin ɗan fari.

Gagararren ɗa

¹⁸ In mutum yana da gagararren ɗa mai tawaye, wanda ba ya biyayya ga mahaifinsa da mahaifiyarsa, ba ya kuma jin su sa'ad da suke horonsa, ¹⁹ mahaifinsa da mahaifiyarsa za su kama shi su kawo shi ga dattawa a kofar garinsu. ²⁰ Za su ce wa dattawan, "Wannan ɗanmu gagararre ne, mai tawaye. Ba ya mana biyayya. Mai zari ne, kuma mashayi." ²¹ Sa'an nan dukan mazan garinsa za su jajjefe shi har yā

mutu. Dole ku fid da mugu daga cikinku. Dukan Isra'ila kuwa za su ji wannan su kuma ji tsoro.

Wadansu dokoki

²² In mutum ya yi laifin da ya isa kisa, aka kuwa rataye shi a itace, ²³ kada ku bar jikinsa a kan itacen yā kwana. Ku tabbata kun binne shi a ranar, domin duk wanda aka rataye a kan itace la'ananne ne ga Allah. Kada ku kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku gādo.

22

¹ In kun ga saniya ko tunkiyar dān'uwanku wadda ta face, kada ku kyale ta, amma ku tabbata kun komar da ita gare shi. ² In dān'uwan ba ya zama kusa da ku, ko kuwa ba ku san shi ba, sai ku kai ta gida ku ajiye ta sai ya zo nemanta. Sa'an nan ku ba shi ita. ³ Ku yi haka in kun sami jakin dān'uwanku, ko rigarsa, ko kowane abin da ya face. Kada ku kyale shi.

⁴ In kuka ga jakin dān'uwanku, ko saniyarsa ya fādfi a kan hanya, kada ku kyale shi. Ku taimaka, ku tā da shi.

⁵ Kada mace ta sa suturar maza, kada kuma namiji ya sa suturar mata, gama UBANGIJI Allahnku yana kyamar duk mai yin haka.

⁶ In kuka ga gidan tsuntsu kusa da hanya, ko a kan itace, ko kuma a kasa, mahaifiyar tsuntsun kuwa tana kwance a kan 'ya'yanta, ko kuwa a kan kwanta, kada ku kama mahaifiyar duk da 'ya'yan. ⁷ Za ku iya kwashe 'ya'yan, amma ku tabbata kun bar mahaifiyar tā tafi. Yin haka zai sa ku sami zaman lafiya da tsawon rai.

⁸ Sa'ad da kuka gina sabon gida, ku ja masa dakali kewaye da rufinku don kada ku jawo laifin zub da jini a kan gidanku in wani ya fāfi daga kan rufin.

⁹ Kada ku shuka iri biyu a gonar inabinku; in kuka yi haka, ba abin da kuka shuka ne kadai zai kazantu ba, amma har da inabinku ma.

¹⁰ Kada ku hada bijimi da jaki su yi noma tare.

¹¹ Kada ku sa rigar ulu da aka gauraye da lilin aka saka.

¹² Ku yi tuntu a kusurwan hudu na rigar da kuke sa.

Dokoki game da hana lalata

¹³ In mutum ya auri mace, bayan ya kwana da ita, sa'an nan ya ki ta ¹⁴ ya kuma zarge ta, ya ba ta mummunan suna, yana cewa, "Na auri wannan mata, amma sa'ad da na kusace ta, ban sami tabbaci cewa ita budurwa ba ce," ¹⁵ sai mahaifin yarinyar da mahaifiyarta su kawo shaida cewa ita budurwa ce wa dattawan gari a kofar garin. ¹⁶ Mahaifin yarinyar zai ce wa dattawa, "Na ba da 'yata aure ga wannan mutum, amma ya ki ta. ¹⁷ Yanzu ya zage ta cewa, 'Ban sami 'yarku budurwa ba.' Amma ga shaidar budurcin 'yata." Sa'an nan iyayenta za su shimfiɗa zanen a gaban dattawan garin, ¹⁸ dattawan kuwa za su ɗauki mutumin su hukunta shi. ¹⁹ Za su ci masa tara shekel azurfa ɗari, su ba mahaifin yarinyar; domin wannan mutum ya ba wa budurwa mutuniyar Isra'ila mummunan suna. Za tā ci gaba da zama matarsa; ba kuwa zai sake ta ba muddin ransa.

²⁰ Amma fa in zarge gaskiya ne, ba a kuwa sami shaidar budurcin yarinyar ba, ²¹ sai a kawo ta a kofar gidan mahaifinta, a can mazan gari za su jajjefe ta da dutse har tā mutu. Ta yi abin kunya a Isra'ila ta wurin lalaci a yayinda take a gidan mahaifinta. Dole ku fid da mugu daga cikinku.

²² In aka kama wani yana kwance da matar wani, dole a kashe dukansu biyu, wato, mutumin da ya kwana da matar da kuma matar. Dole a fid da mugu daga Isra'ila.

²³ In mutum ya sadu da budurwa a gari wadda aka yi alkawarin aure, ya kuma kwana da ita ²⁴ sai ku d'auki su biyu zuwa kofar wannan gari, ku jajjefe su da dutse har su mutum, za a kashe yarinyar domin tana a cikin gari ba ta kuwa yi ihu neman taimako ba, za a kashe mutumin domin ya yi lalata da matar wani. Dole ku fi da mugu daga cikinku.

²⁵ Amma in a bayan gari ne mutumin ya sadu da yarinyar da aka yi alkawari aure, ya kuma yi mata fyade, mutumin da ya yi wannan ne kadai zai mutu. ²⁶ Kada ku yi wa yarinyar kome, ba tā yi zunubin da ya cancanci mutuwa ba. Wannan batu ya yi kamar da na mutumin da ya fāda wa maƙwabcinsa ya kuma kashe shi. ²⁷ Tun da ya same ta a jeji ne, watakila yarinyar ta yi kukan neman taimako, amma babu wani da zai cece ta.

²⁸ In mutum ya sadu da yarinyar da ba a yi alkawarin aurenta ba, ya kuma yi mata fyade, aka kuma kama su, ²⁹ sai yā biya mahaifin yarinyar shekel hamsin na azurfa. Dole yā auri

yarinyar, gama ya yi lalata da ita. Ba zai taba sake ta ba muddin ransa.

³⁰ Kada mutum yā auri matar mahaifinsa, kada yā kaskantar gādon mahaifinsa.

23

Warewa daga taro

¹ Duk wanda aka dake, ko yanke gabansa, ba zai shiga taron jama'ar UBANGIJI ba.

² Duk wanda aka haifa ta wurin cikin shege, har tsara ta goma, zuriyarsa ba za su shiga taron jama'ar UBANGIJI ba, har zuwa tsara ta goma.

³ Ba mutumin Ammon, ko mutumin Mowab, ko kuwa wani zuriyarsu da zai shiga taron jama'ar UBANGIJI, har tsara ta goma. ⁴ Gama ba su zo sun tarye ku da burodi da ruwa a hanyarku, sa'ad da kuka fito daga Masar ba, sai ma suka yi haya Bala'am dan Beyor daga Fetor a Aram-Naharayim* yā furta la'ana a kanku. ⁵ Amma UBANGIJI Allahnku bai saurari Bala'am ba, sai ya mai da la'anar ta koma albarka gare ku, domin UBANGIJI Allahnku yana kaunarku. ⁶ Kada ku yi yarjejeniyar abuta da su, muddin kuna da rai.

⁷ Kada ku yi kyamar mutumin Edom, gama mutumin Edom dan'uwanku ne. Kada ku yi kyamar mutumin Masar, domin kun yi zama bakunta a kasarsa. ⁸ 'Ya'yan da aka haifa musu na tsara ta uku za su iya shiga taron jama'ar UBANGIJI.

Kiyaye sansanin yaki da tsabta

* **23:4** Wato, Arewa maso yamma na Mesofotamiya

⁹ Sa'ad da kuka yi sansani don ku yi yaƙi da abokan gābanku, ku kiyaye kanku daga duk wani abu marar tsabta. ¹⁰ In dāya daga cikin mazanku ya ƙazantu saboda zubar da maniyyi, sai yā fita daga sansani yā zauna waje da sansani. ¹¹ Amma yayinda yamma ke gabatowa sai yā wanke kansa, da fāduwar rana kuwa sai yā koma cikin sansani.

¹² Ku kebe wuri waje da sansani inda za ku iya zuwa don yin bayan gari. ¹³ Sai ku dāuki wani abin tona ƙasa, sa'ad da kuka yi bayan gari, sai ku tona rami, ku rufe bayan garinku. ¹⁴ Gama UBANGIJI Allahnku yana zagawa a cikin sansaninku don yā tsare ku, yā kuma bashe abokan gābanku gare ku. Dole sansaninku yā kasance da tsarki, saboda kada yā ga wani abu marar kyau a cikinku, har yā juya daga gare ku.

Wadansu dokoki

¹⁵ In bawa ya tsere zuwa wurinku don mafaka, kada ku miƙa shi ga ubangidansa. ¹⁶ Ku bar shi yā zauna a cikinku a duk inda yake so, da kuma a kowane garin da ya zaɓa. Kada ku tsananta masa.

¹⁷ Kada mutumin Isra'ila ko mutuniyar Isra'ila yā zama karuwar haikali. ¹⁸ Kada ku kawo kuɗin a cikin gida UBANGIJI Allahnku da aka samu ta wurin karuwanci wanda mace ko namiji ya yi don biyan wani alkawari, domin UBANGIJI Allahnku yana kyamar su duka.

¹⁹ Kada ku nemi dān'uwanku yā biya bashin da kuka ba shi da ruwa, ko kuɗi, ko abinci, ko kowane irin abin da yana iya ba da ruwa.

²⁰ Za ku iya nemi ruwa a bashin da kuka ba

baƙo, amma ba ɗan'uwanku mutumin Isra'ila ba, domin UBANGIJI Allahnku yã sa muku albarka a kowane abin da kuka sa hannunku a kai, a kasar da kuke shiga ku ci gãdonta.

²¹ In fa kuka yi alkawari ga UBANGIJI Allahnku, to, kada ku yi jinkirin cikawa, gama tabbatacce UBANGIJI Allahnku zai neme shi daga gare ku, za ku kuma zama maşu laifin zunubi. ²² Amma in ba ku yi alkawari ba, ba kuwa zai zama muku zunubi ba. ²³ Duk abin da ya fita daga bakinku, sai ku lura ku cika shi, kamar yadda kuka yarda da kanku, kuka yi alkawarin ga UBANGIJI Allahnku da bakinku.

²⁴ In kun shiga gonar inabin maƙwabcinku, za ku iya cin inabin da kuke so, amma kada ku sa wani a kwandonku. ²⁵ In kun shiga gonar hatsin maƙwabcinku, za ku iya murmure tsabar da hannuwanku, amma kada ku sa lauje ku yanka hatsinsa da yake tsaye.

24

¹ Idan mutum ya auri mata, daga baya ba tã gamshe shi ba domin ya gano wani abu marar kyau game da ita, ya ba ta takardar saki, ya kuma kore ta daga gidansa, ² in bayan ta bar gidansa ta zama matar wani dabam, ³ sai mijinta na biyu ya ki ta, ya ba ta takardan saki, ya kore ta daga gidansa, ko kuwa ya mutu, ⁴ to, kada mijinta na farko, wanda ya sake ta yã sãke aurenta, tun da yake ta kasarantu. Wannan zai zama abin kyama a gaban UBANGIJI. Kada ku kawo zunubi a kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku gãdo.

⁵ In mutum bai daɗe da aure ba, kada a sa yā je yaƙi, ko yā yi wani aiki. Gama zai huta shekara guda a gida, yā faranta wa matar da ya aura rai.

⁶ Kada ku karɓi jinginar dutsen niƙa tare da ɗan dutsen niƙan, domin yin haka zai zama karɓar jinginar rai ne.

⁷ Idan aka kama wani yana satar ɗan'uwansa mutumin Isra'ila domin yā sa ya zama bawansa, ko yā sayar da shi, sai a kashe ɓarawon nan. Haka za ku kawar da mugunta daga cikinku.

⁸ Game da cututtukan kuturta, sai ku lura, ku yi yadda firistocin da suke Lawiyawa suka umarce ku. Dole ku lura ku bi abin da na umarce su.

⁹ Ku tuna da abin da UBANGIJI Allahnku ya yi wa Miriyam a hanya, bayan kun fito Masar.

¹⁰ Sa'ad da kuka ba da rance na kowane iri ga maƙwabcinku, kada ku shiga gidansa don karɓar wani abu a matsayin jingina. ¹¹ Ku tsaya a waje ku bar mutumin da yake karɓan rancen yā kawo muku abin da zai bayar a matsayin jingina. ¹² In matalauci ne, kada ku kwana da abin da zai bayar a matsayin jingina a wurinku.

¹³ Ku mayar da rigarsa a fāɗuwar rana saboda yā sami abin rufuwa. Yin haka zai sa yā gode muku, za a kuma ɗauka wannan a matsayin aikin adalci da kuka yi a gaban UBANGIJI Allahnku.

¹⁴ Kada ku zalunci ɗan ƙoɗago matalauci da mabukaci, ko da shi ɗan'uwanku ne mutumin Isra'ila, ko baƙon da yake zama a cikin garuruwanku. ¹⁵ Ku biya kuɗin aikinsa kowace rana kafin fāɗuwar rana, domin shi matalauci ne, yana kuma sa rai a kan wannan hakkin ne, don

kada ya yi wa UBANGIJI kuka a kanku, har yā zama laifi a gare ku.

¹⁶ Ba za a kashe iyaye a maimakon 'ya'yansu ba, ba kuwa za a kashe 'ya'ya a maimakon iyayensu ba; kowa ya yi zunubi, shi za a kashe.

¹⁷ Ba za ku danne hakkin bakon da yake zama a cikinku ko na marayu ba, ba za ku d'auki rigar matar da mijinta ya mutu a matsayin jingina ba. ¹⁸ Ku tuna dā ku bayi ne a Masar, UBANGIJI Allahnku kuwa ya fissa daga can. Shi ya sa na umarce ku ku yi wannan.

¹⁹ Sa'ad da kuke girbi a gonarku, sai kuka manta da dami, kada ku koma don ku d'auka. Ku bar shi don baƙo, maraya da kuma gwauruwa, saboda UBANGIJI Allahnku yā albarkace ku a cikin dukan aikin hannuwanku. ²⁰ Sa'ad da kuka kakkabe 'ya'yan zaitun daga itatuwanku, kada ku yi kalan abin da ya rage. Ku bar shi don baƙo, maraya da kuma gwauruwa. ²¹ Sa'ad da kuka yi girbin inabi a gonar inabinku, kada ku yi kalan abin da ya rage. Ku bar shi don baƙo, maraya da kuma gwauruwa. ²² Ku tuna dā ku bayi ne Masar. Shi ya sa na umarce ku ku yi wannan.

25

¹ Idan mūsū ya tashi tsakanin mutum biyu har abin ya kai su kotu, alkalai kuwa suka yanke hukunci a kan batun, suka kubutar da marar laifi sa'an nan suka hukunta mai laifi, ² in mai laifin ya cancanci bulala, alkali zai sa yā kwanta a yi masa bulala a gabansa da yawan bulalan da ya dace da laifin, ³ amma kada yā yi masa bulala fiye da arba'in. In ya yi masa fiye da haka,

za a kaskantar da ɗan'uwanku, zai kuma zama rainanne a idonku.

⁴ Kada ku yi wa saniya takunkumi sa'ad da take tattaka hatsi.

⁵ In 'yan'uwa suna zama tare, in ɗayansu ya mutu babu ɗa, kada gwauruwar tã yi aure waje da iyalin. Ɗan'uan mijinta zai ɗauke ta, yã aure ta, yã kuma cika abin da yã kamaci ɗan'uan miji yã yi. ⁶ Ɗan farin da ta haifa zai ɗauki sunan ɗan'uan da ya rasu saboda kada sunansa yã bace daga Isra'ila.

⁷ Amma fa, in mutum ba ya so yã auri matar ɗan'uwansa, sai tã tafi wurin dattawa a kofar gari tã ce, "Ɗan'uan mijina ya ki yã wanzar da sunan ɗan'uwansa a Isra'ila. Ya ki yã cika abin da ya kamaci ɗan'uan miji yã yi gare ni." ⁸ Sai dattawan garinsa su kira shi, su kuma yi masa magana. In ya nace yana cewa, "Ba na so in aure ta," ⁹ sai gwauruwan nan, matar ɗan'uwansa tã haura wurinsa a gaban dattawa, tã tube takalminsa guda, ta tofa masa miyau a fuska, tã ce, "Haka za a yi ga mutumin da zai ki kafa gidan ɗan'uwansa." ¹⁰ Za a kira zuriyarsa a Isra'ila Iyalin da aka tube masa takalmi.

¹¹ In mutane biyu suna faɗa, sai matar mutum ɗaya daga cikinsu ta zo don tã kubutar da mijinta daga abokin faɗarsa, ta kuma miƙa hannu ta kama marainan wancan, ¹² sai ku yanke hannunta. Kada ku ji tausayinta.

¹³ Kada ku kasance da ma'auni iri biyu a jakarku, ɗaya babba, ɗaya karami. ¹⁴ Kada ku kasance da mudu iri biyu a jakarku, ɗaya babba, ɗaya karami. ¹⁵ Dole ku kasance da ma'aunin da

kuma mudun da yake daidai, kuma na gaskiya, saboda ku yi tsawon rai a kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku. ¹⁶ Gama UBANGIJI Allahnku yana kyamar duk mai yi waƙannan abubuwa, da kuma mai rashin gaskiya.

¹⁷ Ku tuna da abin da Amalekawa suka yi muku a hanya, sa'ad da kuka fito Masar. ¹⁸ Yadda suka yi muku kwanto a hanya, suka fāƙa muku ta baya, suka karkashe waƙanda suka gaji tifis. Ba su ko ji tsoron Allah ba. ¹⁹ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya ba ku hutu daga dukan abokan gābanku kewaye da ku, a kasar da yake ba ku ku mallaka a matsayin gādo, sai ku shafe Amalekawa daga duniya, don kada a kara tunawa da su. Kada fa ku manta!

26

'Ya'yan fari da kuma zakka

¹ Sa'ad da kuka shiga kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku gādo, kuka mallake ta, kuka kuma zauna a cikinta, ² sai ku ƙauki 'ya'yan fari na dukan amfanin gonar kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, ku zuba a kwando. Sa'an nan ku je wurin da UBANGIJI Allahnku ya zaɓa yā zama mazauni don Sunansa, ³ ku faɗa wa firist da yake aiki a lokacin, "Na sakankance yau ga UBANGIJI Allahnka, cewa na zo kasar da UBANGIJI ya rantse zai ba wa kakanninmu." ⁴ Firist ƙin zai karɓi kwandon daga hannuwanku yā sa shi a kasa a gaban bagaden UBANGIJI Allahnku. ⁵ Sa'an nan za ku furta a gaban UBANGIJI Allahnku cewa, "Mahaifina mutumin

Aram ne mai yawo, ya gangara zuwa Masar da mutane kafan, ya zauna a can, ya kuma zama babban al'umma, mai iko da kuma mai yawa. ⁶ Amma Masarawa suka wulakanta mu suka sa muka sha wahala, suna sa mu aikin dole. ⁷ Sai muka yi kuka ga UBANGIJI Allahn kakanninmu, UBANGIJI kuwa ya ji kukanmu, ya kuma azabar da muke sha, da wahalar da muke sha, da danniyar da suke yin mana. ⁸ Sai UBANGIJI ya fitar da mu daga Masar da hannu mai karfi da kuma iko, da razana mai girma da kuma alamu banmamaki da al'ajabai. ⁹ Ya kawo mu wannan wuri, ya kuma ba mu wannan kasa, kasa mai zub da madara da kuma zuma; ¹⁰ yanzu kuwa na kawo 'ya'yan fari na gonar da kai, ya UBANGIJI ka ba ni." Sai ku sa kwandon a gaban UBANGIJI Allahnku, sa'an nan ku rusuna a gabansa. ¹¹ Ku da Lawiyawa da bakin da suke a cikinku, za ku yi murna cikin dukan abubuwa masu kyau da UBANGIJI Allahnku ya ba ku tare da gidanku.

¹² Sa'ad da kuka gama fitar da kashi d'aya bisa goma na dukan amfanin gona a shekara ta uku, shekarar zakka, za ku ba da su ga Balawe, baƙo, maraya da kuma gwauruwa, don su ci a cikin garuruwanku su koshi. ¹³ Sa'an nan ku fada wa UBANGIJI Allahnku, "Na cire tsattsarkan rabo daga gidana na kuma ba wa Balawe, baƙo, maraya da gwauruwa, bisa ga dukan abin da ka umarta. Ban ja gefe daga umarnanka ko in manta da wani a cikinsu ba. ¹⁴ Ban ci wani daga cikin tsattsarkan rabo yayinda nake makoki, ko in cire wani rabo mai tsarki yayinda nake marar tsarki, ko in mika wani sashensa ga matattu

ba. Na yi biyayya ga UBANGIJI Allahna, na aikata kome da ka umarce ni. ¹⁵ Ka duba kasa daga sama, mazauninka mai tsarki, ka albarkace mutanenka Isra'ila da kuma kasar da ka ba mu kamar yadda ka yi wa kakanninmu alkawari da rantsuwa, kasa mai zub da madara da zuma."

Ku bi umarnan UBANGIJI

¹⁶ Yau UBANGIJI Allahnku ya umarce ku ku bi wafannan ka'idodi da kuma dokoki, cikin natsuwa ku kiyaye su da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku. ¹⁷ Kun furta a wannan rana cewa UBANGIJI shi ne Allahnku, cewa za ku kuma yi tafiya a hanyoyinsa, cewa za ku kiyaye ka'idodinsa, umarnansa da kuma dokokinsa, kuka kuma ce za ku yi masa biyayya. ¹⁸ UBANGIJI kuwa ya furta a wannan rana cewa ku mutanensa ne, mallakarsa kamar yadda ya yi alkawari, da kuma cewa za ku kiyaye dukan umarnansa. ¹⁹ Ya furta cewa zai sa ku zama masu yabo, masu suna, masu daraja, fiye da dukan al'umman da ya yi. Za ku zama jama'a tsattsarka ta UBANGIJI Allahnku, kamar yadda ya yi alkawari.

27

Bagade a kan Dutsen Ebal

¹ Musa tare da dattawan Isra'ila suka umarci mutane suka ce, "Ku kiyaye dukan umarnai da na ba ku a yau. ² Sa'ad da kuka haye Urdun zuwa cikin kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, ku kakkafa wafansu manyan duwatsu, ku yi musu shafe da farar kasa. ³ Ku rubuta dukan wafannan kalmomin doka a kansu, sa'ad

da kuka haye kuka shiga kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, kasa mai zub da madara da zuma, kamar dai yadda UBANGIJI Allah na kakanninku, ya yi muku alkawari. ⁴ Sa'ad da kuma kuka haye Urdun, ku kakkafa wafannan duwatsu a bisa Dutsen Ebal, kamar yadda na umarce a yau, ku yi musu shafe da farar kasa. ⁵ Ku gina bagade wa UBANGIJI Allahnku, bagaden dutse. Kada ku yi amfani da wani kayan aiki na karfe a kansu. ⁶ Ku gina bagaden UBANGIJI Allahnku da duwatsun fili, ku kuma miƙa hadaya ta konawa a kansa ga UBANGIJI Allahnku. ⁷ Ku miƙa hadayun salama a can, kuna ci, kuna farin ciki a gaban UBANGIJI Allahnku. ⁸ Za ku kuma rubuta a fayyace dukan kalmomin wannan doka a kan wafannan duwatsun da kuka kakkafa."

La'anu daga Dutsen Ebal

⁹ Sai Musa da firistoci wafanda suke Lawiyawa suka ce wa dukan Isra'ila, "Ku yi shiru, ya Isra'ila, ku saurara! Yanzu kun zama mutanen UBANGIJI Allahnku. ¹⁰ Ku yi biyayya ga UBANGIJI Allahnku, ku bi umarnansa da ka'idodin da nake ba ku a yau."

¹¹ A wannan rana Musa ya umarce mutane,

¹² Sa'ad da kuka haye Urdun, sai wafannan kabilai su tsaya a bisa Dutsen Gerizim su sa wa jama'a albarka, wato, kabilar Simeyon, Lawi, Yahuda, Issakar, Yusuf da Benyamin. ¹³ Wafannan kabilai kuma za su tsaya a bisa Dutsen Ebal su furta la'ana, wato, kabilar Ruben, Gad, Asher, Zebulun, Dan da Naftali.

14 Lawiyawa za su karanta wa dukan mutanen Isra'ila da babbar murya su ce,

15 "La'ananne ne mutumin da ya sassaka siffa, ko ya yi zubin gunki, abar kyama ce ga UBANGIJI, aikin hannu mai sana'a da aka kafa a boye."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

16 "La'ananne ne mutumin da ya kaskantar da mahaifinsa ko mahaifiyarsa."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

17 "La'ananne ne mutumin da ya gusar da dutsen da aka kafa don nuna shaidar iyaka."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

18 "La'ananne ne mutumin da ya karkatar da makaho daga hanya."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

19 "La'ananne ne mutumin da ya yi rashin adalci ga bako, maraya ko gwauruwa."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

20 "La'ananne ne mutumin da ya kwana da matar mahaifinsa, gama ya kaskantar da gadon mahaifinsa ke nan."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

21 "La'ananne ne mutumin da ya yi jima'i da dabba."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

22 "La'ananne ne mutumin da ya kwana da 'yar'uwersa, 'yar mahaifinsa ko 'yar mahaifiyarsa."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

23 "La'ananne ne mutumin da ya kwana da mahaifiyar matarsa."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

24 "La'ananne ne mutumin da ya kashe makwabcinsa a boye."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

25 "La'ananne ne mutumin da ya karɓi cin hanci don yã kashe marar laifi."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

26 "La'ananne ne mutumin da bai yi na'am da kalmomin wannan doka ta wurin aikata su ba."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

28

Albarku don biyayya

1 In kun yi biyayya da maganar UBANGIJI Allahnku, kuka kuma lura, kuka bi dukan umarnan da na ba ku a yau, UBANGIJI Allahnku zai sa ku bisa dukan al'ummai a duniya. 2 Dukan wafannan albarku za su sauko muku, su zama naku, in kuka yi biyayya ga UBANGIJI Allahnku.

3 Za ku zama masu albarka a cikin birni, za ku kuma zama masu albarka har a kauye.

4 'Ya'yanku za su zama masu albarka, haka ma hatsin gonakinku da kuma 'ya'yan dab-bobinku, wato, 'ya'yan shanu da 'yan tumakinku.

5 Za a albarkaci kwandonku da kwanon kwaban kullunku.

6 Za ku zama masu albarka sa'ad da kuka shiga, za ku kuma zama masu albarka sa'ad da kuka fita.

7 A gabanku, UBANGIJI zai sa ku fatattaki abokan gāban da za su taso suna gāba da ku. Ta hanya guda za su auka muku, amma ta hanyoyi bakwai za su gudu daga gabanku.

⁸ UBANGIJI zai aika da albarka a rumbunanku da kuma a bisa kome da kuka sa hannunku a kai. UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku a kasar da yake ba ku.

⁹ UBANGIJI zai kafa ku kamar mutanensa masu tsarki, kamar yadda ya yi alkawari da rantsuwa, in kun kiyaye umarnan UBANGIJI Allahnku, kuka kuma yi tafiya a hanyoyinsa. ¹⁰ Sa'an nan dukan mutane a duniya za su ga cewa ana kiranku da sunan UBANGIJI, za su kuwa ji tsoronku. ¹¹ UBANGIJI zai azurta ku sosai, a 'ya'yan cikinku, a 'ya'yan dabbobinku da kuma a hatsin gonarku, a cikin kasar da ya rantse wa kakanninku zai ba ku.

¹² UBANGIJI zai buɗe sammai, wurin ajiyarsa mai yalwa, don yā aika da ruwan sama a gonarku a lokacinsa, yā kuma albarkaci dukan aikin hannuwanku. Za ku ba wa al'ummai masu yawa rance, amma ba za ku karɓa bashi daga wurin wani ba. ¹³ UBANGIJI zai sa ku zama kai, ba wutsiya ba. In kun mai da hankali ga umarnan UBANGIJI Allahnku da nake ba ku a wannan rana, kuka kuma lura, kuka bi su, kullum za ku kasance a bisa, ba a kasa ba. ¹⁴ Kada ku kauce zuwa dama ko zuwa hagu daga umarnan da na ba ku a yau, har ku bi wafansu alloli kuna yin musu sujada.

*La'ana don rashi biyayya
(Firistoci 26.14-46)*

¹⁵ Amma fa, in ba ku yi biyayya ga UBANGIJI Allahnku ba, ba ku kuma lura kun bi dukan umarnansa da ka'idodin da nake ba ku a yau ba,

dukan la'anannan za su zo a bisanku, su kuma same ku.

¹⁶ Za ku zama la'anannu a birni da kuma a kauye.

¹⁷ Za a la'anta kwandonku da kwanon kwaban kullunku.

¹⁸ Za a la'anta 'ya'yan cikinku, haka ma hatsin gonarku, da 'ya'yan shanunku da 'yan tumakinku.

¹⁹ Za a la'anta ku sa'ad da kuka shiga da sa'ad da kuka fita.

²⁰ UBANGIJI zai aiko muku da la'ana, da rudewa, da damuwa cikin dukan abin da za ku yi, har ya hallaka ku, ku lalace da sauri saboda mugayen ayyukanku, domin kuma kuka rabu da ni.* ²¹ UBANGIJI zai aiko muku da annoba wadda za ta manne muku, ta cinye ku cikin kasar da za ku shiga, ku mallake ta. ²² UBANGIJI zai buga ku da cuta mai lalacewa, da zazzabi, da kuna, da zafin rana, da fāri, da burtuntuna, da fumfunna, waɗanda za su azabtar da ku sai kun hallaka.

²³ Girgijen da yake bisanku zai zama tagulla, kasar da take karkashinku za ta zama karfe.

²⁴ UBANGIJI zai juye ruwan saman kasar ku ya zama kura da gari; zai sauko daga gizagizai har sai kun hallaka.

²⁵ UBANGIJI zai sa a rinjaye ku a gaban abokan gabanku. Ta hanya guda za ku auka musu, amma ta hanyoyi bakwai za ku gudu daga gabansu. Za ku zama abin ki ga dukan mulkokin duniya. ²⁶ Gawawwakinku za su zama abincin dukan tsuntsayen sarari da namun duniya, ba kuwa wanda zai kore su. ²⁷ UBANGIJI zai buge

* **28:20** Da Ibraniyanci ni.

ku da maruran Masar, da kazuwa, da kuma kaikayi wafanda ba za su warke ba ²⁸ UBANGIJI zai buge ku da hauka, makanta, da rikicewar hankali. ²⁹ Da tsakar rana za ku riƙa lallubawa kamar makaho. Za ku zama marasa nasara a cikin kome da kuka yi; kowace rana za a zalunce ku, a kuma yi muku kwace, ba tare da wani ya cece ku ba.

³⁰ Za ku yi tashin yarinya, amma wani ne zai d'auke ta ya kwana da ita. Za ku gina gida amma wani ne zai zauna a ciki. Za ku shuka inabi, amma ba za ku ma fara jin dadin 'ya'yansa ba. ³¹ Za a yanka sanku a idanunku, amma ba za ko ci wani abu a cikinsa ba. Za a kwace jakinku kiri-kiri, amma ba za a mayar muku da shi ba. Za a ba da tumakinku ga abokan gabanku, kuma ba kowa da zai cece su. ³² Za a ba da 'ya'yanku maza da mata ga wata al'umma, za ku kuma yi ta zuba idanunku kuna neman su kullayaumi, amma a banza, domin ba ku da ikon yin kome. ³³ Mutanen da ba ku sani ba za su ci kayan gonarku da amfanin wahalarku, za a yi ta cucinku, ana kuma danne ku kullum. ³⁴ Abubuwan da za ku gani za su sa ku yi hauka. ³⁵ UBANGIJI zai buge gwiwoyinku da kafafunku da marurai masu zafi da ba za a iya warkar da su ba, za su yaƙu daga tafin kafafu zuwa bisa kanku.

³⁶ UBANGIJI zai kore ku, ku da sarkin da kuka naƙa a bisanku zuwa al'ummar da ku, ko kakanninku ba su sani ba. A can za ku yi wa wafansu alloli sujada, allolin itace da na dutse. ³⁷ Za ku zama abin fi, abin dariya, da kuma

abin habaici ga dukan al'ummai inda UBANGIJI zai kore ku zuwa.

³⁸ Za ku shuka iri da yawa a gona, amma za ku girbe kaɗan, domin fāra za su cinye su. ³⁹ Za ku shuka inabi ku kuma yi musu bankasa, amma ba za ku sha ruwan inabin ba, domin tsutsotsi za su cinye su. ⁴⁰ Za ku kasance da itatuwan zaitun ko'ina a kasarku, amma ba za ku yi amfani da mansu ba, domin 'ya'yan zaitun za su kakkabe. ⁴¹ Za ku haifi 'ya'ya maza da mata, amma za su zama naku ba, domin za a kai su bauta. ⁴² Tarin fāra za su mamaye dukan itatuwanku da kuma hatsin gonarku.

⁴³ Baƙin da suke tare da ku, za su yi ta ƙaruwa, ku kuwa za ku yi ta komawa baya-baya. ⁴⁴ Za su ba ku bashi, amma ba za ku ba su bashi ba. Za su zama kai, ku kuwa za ku zama wutsiya.

⁴⁵ Dukan waɗannan la'anoni za su sauko a kanku. Za su bi ku, su same ku, sai an hallaka ku, domin ba ku yi biyayya ga UBANGIJI Allahnku, kuka kuma kiyaye umarnai da ƙa'idodin da ya ba ku ba. ⁴⁶ Za su zama alamu da al'ajabi gare ku da kuma zuriyarku har abada. ⁴⁷ Gama ba ku bauta wa UBANGIJI Allahnku da farin ciki da kuma murna a lokacin wadata ba, ⁴⁸ saboda haka a cikin yunwa da ƙishirwa, cikin tsiraici da mugun talauci, za ku bauta wa abokan gāban da UBANGIJI ya aiko muku. Zai sa karkiyar ƙarfe a wuyanku har sai ya hallaka ku kaf.

⁴⁹ UBANGIJI zai kawo al'umma daga nesa, daga iyakar duniya, ta sauko a kanku kamar gaggafa, al'ummar da ba ku san yarenta ba, ⁵⁰ al'umma mai zafin hali wadda ba ta ba wa tsofaffi girma,

kuma ba ta tausayin yara. ⁵¹ Za su cinye 'ya'yan dabbobinku da hatsin gonarku sai an hallaka ku. Ba za su rage ko kwayar hatsi, ko sabon ruwan inabi, ko mai ba, ba kuwa za a bar 'yan tumakinku ba, sai an lalatar da ku. ⁵² Za su kuwa kewaye ku a dukan garuruwanku, har sai katangarku masu tsayi wadda kuke dogara gare su, sun fādi ko'ina a kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku.

⁵³ Saboda wahalar da abokan gābanku za su gasa muku a lokacin kwanto, za ku ci 'ya'yan cikinku, naman 'ya'yanku maza da mata waɗanda UBANGIJI Allahnku ya ba ku. ⁵⁴ Kai, har da mutumin da ya fi hankali da kuma kirki a cikinku, ba zai ji tausayi ɗan'uwansa, ko matar da yake kauna, ko 'ya'yansa da suka ragu ba, ⁵⁵ ba kuwa zai ba waninsu wani naman 'ya'yansa da yake ci ba. Gama dukan abin da ya rage masa ke nan saboda wahalar da abokan gābanku za su gasa muku a lokacin da ake kwanton wa dukan biranenku. ⁵⁶ Mace mafi hankali da kuma kirki a cikinku, kai, mafi hankali da kirki da ba ta ma karambanin taɓa kasa da tafin kafarta, za tā hana wa mijinta da take kauna, da kuma ɗanta, ko 'yarta abinci. ⁵⁷ A boye za tā ci mahaifar da take biyo bayan ta haihu, da 'ya'yan da za tā haifa, saboda ba ta da wani abinci lokacin da abokan gābanku za su kewaye garuruwanku da yaki mai tsanani.

⁵⁸ In ba ku lura kuka bi dukan kalmomi wannan doka, waɗanda an rubuta a wannan littafi ba, ba ku kuma girmama wannan suna mai ɗaukaka da kuma mai banrazana na UBANGIJI

Allahnku ba, ⁵⁹ UBANGIJI zai aika da annoba masu zafi a kanku da zuriyarku, masifu masu zafi waƙanda za su daƙe, da mugayen cututtuka waƙanda ba sa kawuwa. ⁶⁰ Zai kawo muku dukan cututtukan Masar da kuke tsoro, za su kuwa manne muku. ⁶¹ UBANGIJI kuma zai kawo muku kowane irin ciwo da masifar da ba a rubuta a cikin wannan Littafin Doka ba, har sai an hallaka ku. ⁶² Ku da kuke da yawa kamar taurari a sarari za ku ragu ku zama kaƙan, domin ba ku yi biyayya ga UBANGIJI Allahnku ba. ⁶³ Kamar yadda ya gamshe UBANGIJI ya sa kuka yi arziki kuka kuma ƙaru, haka zai gamshe shi yā lalatar yā kuma hallaka ku. Za a tumbuke ku daga ƙasar da kuke shiga ku mallaka.

⁶⁴ Sa'an nan UBANGIJI zai watsar da ku cikin dukan al'ummai, daga wannan bangon duniya zuwa wancan. A can za ku bauta waƙansu alloli, allolin itace da na dutse, waƙanda ko ku, ko kakanninku, ba ku sani ba. ⁶⁵ A cikin waƙancan al'ummai ba za ku sami hutu ba, ba wurin hutu wa tafin ƙafanku. A can UBANGIJI zai sa fargaba a zuciyarku, yā sa idanunku su lalace, ranku zai yi suwu. ⁶⁶ Za ku yi zama cikin damuwa kullum, cike da tsoro, dare da rana, ba tabbacin abin da zai faru da ranku. ⁶⁷ Da safe za ku ce, "Da ma yamma ne!" Da yamma kuma ku ce, "Da ma safiya ce!" Saboda tsoron da ya cika zukatanku da kuma abubuwan da idanunku za su gani. ⁶⁸ UBANGIJI zai komar da ku cikin jiragen ruwa zuwa Masar, tafiyar da na ce kada ku ƙara yi. A can za ku ba da kanku don sayarwa ga abokan gābanku a matsayin bayi maza da mata, amma

ba wanda zai saye ku.

29

Sabuntawar alkawari

¹ Wadannan su ne sharuƙan alkawarin da UBANGIJI ya umarci Musa yā yi da Isra'ila a Mowab, wato, ban da alkawarin da ya yi da su a Dutsen Horeb.

² Sai Musa ya tara dukan Isra'ila, ya ce musu,

Idanunku sun ga dukan abin da UBANGIJI ya yi a Masar ga Fir'auna, ga kuma dukan shugabanninsa da kuma ga dukan kasarsa.

³ Da idanunku kun ga wadannan gwaje-gwaje, wadannan alamu masu banmamaki, da al'ajabai masu girma. ⁴ Duk da haka har wa yau UBANGIJI bai ba ku hankalin ganewa, ko idanun da za su gani, ko kunnuwan da za su ji ba. ⁵ Shekaru arba'in da na jagorance ku cikin hamada, tufafinku ba su yage ba, haka kuwa takalman da suke a kafafunku. ⁶ Ba ku ci burodi ba, ba ku kuwa sha ruwan inabi, ko wani abu mai sa jiri ba. Ya yi haka don ku san cewa shi ne UBANGIJI Allahnku.

⁷ Sa'ad da kuka kai wannan wuri, Sihon sarkin Heshbon, da Og sarkin Bashan, suka fito don su yi yaƙi da mu, amma muka ci su da yaƙi. ⁸ Muka kwace kasarsu, muka ba da ita gādo ga mutanen Ruben, mutanen Gad, da kuma rabin mutanen Manasse.

⁹ Saboda haka sai ku kiyaye, ku bi sharuƙan wannan alkawari, don ku yi nasara a cikin kome da kuke yi. ¹⁰ Yau, ga ku nan tsaye,

dukanku a gaban UBANGIJI Allahnku, shugaban-ninku da manyan mutanenku, dattawanku da hafsohinku, da kuma dukan sauran mutanen Isra'ila, ¹¹ tare da 'ya'yanku da matanku, da bakin da suke zama sansanoninku, har ma da waɗanda suke muku faskare, da waɗanda suke ɗiba muku ruwa. ¹² Kuna tsaye a nan don ku yi alkawari da UBANGIJI Allahnku, alkawarin da UBANGIJI yake yi ta wurin rantsuwa da ku a wannan rana, ¹³ don yā mai da ku jama'arsa yau, shi kuwa yā zama Allahnku kamar yadda ya yi muku alkawari, da yadda kuma ya rantse wa kakanninku, Ibrahim, Ishaku da kuma Yakub. ¹⁴ Ina yin wannan alkawari da rantsuwar, ba da ku kadfai da ¹⁵ kuke tsattsaye a nan tare da mu a yau a gaban UBANGIJI Allahnmu ba, amma har da waɗanda ba sa nan yau.

¹⁶ Ku kanku kun san yadda muka yi zama a Masar, da yadda muka yi ta ratsawa ta tsakiyar al'ummai muka wuce. ¹⁷ A cikinsu, kun ga siffofi masu bankyama da gumaka na itace da dutse, na azurfa da zinariya. ¹⁸ Kada zuciyar wani mutum, ko ta wata mata ko na wani iyali, ko wata kabila cikinku yau, ta bar bin UBANGIJI Allahnku, tā koma ga bauta wa gumakan waɗannan al'ummai. Kada a sami wani tushe mai ba da 'ya'ya masu dafi, masu ɗaci a cikinku.

¹⁹ Idan kuma wani mutum ya ji kalmomi na wannan rantsuwa, ya kuma sa wa kansa albarka yana tunani cewa, "Ba abin da zai same ni, ko da na nace a taurinkaina." Wannan zai jawo lalacewar dukan Isra'ila tare da kai. ²⁰ UBANGIJI

ba zai gafarce shi ba, fushinsa da kishinsa za su kuna a kan wannan mutum. Dukan la'anonin da aka rubuta a wannan littafi za su fado a kansa, UBANGIJI kuwa zai shafe sunansa daga karkashin sama. ²¹ UBANGIJI zai ware shi daga dukan kabilan Isra'ila don ya hukunta shi bisa ga dukan la'anonin alkawarin da aka rubuta a wannan Littafin Doka.

²² Tsararraki masu zuwa nan gaba, wato, 'ya'yan da za su gaje ku, da bakon da ya zo daga kasa mai nisa, za su ga annobar kasar, da cuce-cucen da UBANGIJI ya buge ta da su.

²³ Kasar gaba daya za ta zama gishiri mai kuna marar amfani da kuma kibiritu, babu shuki, babu abin da yake tsirowa, babu itatuwan da suke girma a cikinta. Za ta zama kamar yadda aka hallaka Sodom da Gomorra, Adma da Zeboyim, wadanda UBANGIJI ya hallaka cikin zafin fushinsa. ²⁴ Dukan al'ummai za su yi tambaya su ce, "Me ya sa UBANGIJI ya yi haka da wannan kasa? Me ya jawo wannan fushi mai tsanani haka?"

²⁵ Amsar kuwa za ta zama, "Wannan ya zama haka domin wannan mutane, sun yi watsi da alkawarin UBANGIJI Allah na kakanninsu, alkawarin da ya yi da su sa'ad da ya fitar da su daga Masar. ²⁶ Sun juya, suka bauta wa wadansu alloli, suka rusuna musu, allolin da ba su sani ba, allolin da UBANGIJI bai ba su ba. ²⁷ Saboda haka fushin UBANGIJI ya yi kuna a kan wannan kasa, har ya kawo dukan la'anoni da aka rubuta a wannan littafi a kanta. ²⁸ Cikin zafin fushi da babbar hasala UBANGIJI ya tumbuke su daga

ƙasarsu, ya watsar da su cikin wata ƙasa dabam, kamar yadda suke a yau.”

²⁹ UBANGIJI Allahnmu bai bayyana abubuwa na yanzu da na nan gaba ba, amma ya umarce mu mu kiyaye kalmomin dokar da ya ba mu, mu da kuma 'ya'yanmu har abada.

30

Arziki bayan an juyo ga UBANGIJI

¹ Sa'ad da dukan albarku da la'anonin nan da na sa a gabanku suka zo muku, kuka kuma sa su a zuciya, a duk inda UBANGIJI Allahnku ya watsar da ku a cikin al'ummai, ² sa'ad da kuma ku da 'ya'yanku kuka komo ga UBANGIJI Allahnku, kuka kuma yi biyayya da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku, bisa ga kome da na umarce ku a yau, ³ a sa'an nan ne UBANGIJI Allahnku zai yi muku jinkai, ya ji tausayinku, ya kuma saƙe tattara ku daga dukan al'ummai inda ya warwatsa ku. ⁴ Ko da ma an kore ku zuwa ƙasa mafi nisa a ƙarƙashin sammai, daga can UBANGIJI Allahnku zai tattara ku, ya dawo da ku. ⁵ Zai dawo da ku zuwa ƙasar da take ta kakanninku, za ku kuwa mallake ta. Zai sa ku yi arziki, ku kuma yi yawa fiye da kakanninku. ⁶ UBANGIJI Allahnku zai yi wa zukatanku kaciya da kuma zukan zuriyarku, saboda ku ƙaunace shi da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku, ku kuma rayu. ⁷ UBANGIJI Allahnku zai sa dukan waƙannan la'anoni a kan abokan gaɓanku waƙanda suke ƙinku, suke kuma tsananta muku. ⁸ Za ku saƙe yi wa UBANGIJI biyayya, ku kuma bi dukan umarnan da nake ba ku a yau. ⁹ Sa'an

nan UBANGIJI Allahnku zai mayar da ku masu arziki kwarai a cikin dukan aiki hannuwanku, da kuma cikin 'ya'yanku, da 'ya'yan shanunku, da kuma hatsin gonarku. UBANGIJI zai sake jin dadinku ya sa ku yi arziki, kamar dai yadda ya ji dadin kakanninku. ¹⁰ In dai kuka yi biyayya ga UBANGIJI Allahnku, kuka kuma kiyaye umarnansa da ka'idodin da aka rubuta a wannan Littafin Doka, kuka juyo ga UBANGIJI Allahnku da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku.

Zabi rai ko mutuwa

¹¹ To, abin da nake umartanku a yau, ba mai wuya ba ne gare ku, ba kuma abin da ya fi karfinku ba ne. ¹² Ba ya can sama, balle ku ce, "Wa zai hau sama ya kawo mana, ya kuma furta mana, don mu yi biyayya?" ¹³ Ba kuwa yana gaba da teku ba, da za ku ce, "Wa zai haye tekun don ya kawo mana, ya kuma furta mana, don mu yi biyayya?" ¹⁴ A'a, kalmar tana nan dab da ku, tana cikin bakinku da cikin zuciyarku, don ku yi biyayya.

¹⁵ Ku duba, na sa a gabanku a yau, rai da wadata, mutuwa da kuma hallaka. ¹⁶ Gama na umarce ku a yau, ku kaunaci UBANGIJI Allahnku, don ku yi tafiya a hanyoyinsa, ku kuma kiyaye umarnansa, ka'idodinsa da kuma dokokinsa, sa'an nan za ku rayu, ku kuma karu, UBANGIJI Allahnku kuwa zai albarkace ku a kasar da kuke shiga don ci gadonta.

¹⁷ Amma in zukatanku suka kangare, ba su kuwa yi biyayya ba, in kuma aka rinjaye ku don ku rusuna ga wadansu alloli ku yi musu bauta, ¹⁸ na furta muku yau cewa tabbatacce za

a hallaka ku. Ba za ku zauna a kasar da kuke hayewa Urdun don ku shiga ku ci gādonta ba.

¹⁹ A wannan rana na kira bisa sama da kasa a matsayin shaidu a kanku, cewa na sa a gabanku rai da mutuwa, albarku da la'anoni. Yanzu sai ku zabi rai, saboda ku da 'ya'yanku ku rayu ²⁰ don kuma ku kaunaci UBANGIJI Allahnku, ku saurari muryarsa, ku kuma manne masa. Gama UBANGIJI shi ranku, zai kuwa ba ku shekaru masu yawa a kasar da ya rantse zai ba wa kakanninku, Ibrahim, Ishaku da Yakub.

31

Yoshuwa ya gāji Musa

¹ Sai Musa ya fita ya fada waƙannan kalmomi ga dukan Isra'ila cewa, ² "Yanzu shekaruna ɗari da ashirin ne, ba na iya kaiwa da komowa. UBANGIJI ya ce mini, 'Ba za ka haye Urdun ba.' ³ UBANGIJI Allahnku kansa zai haye a gabanku. Zai hallaka waƙannan al'ummai da suke gabanku, za ku kuwa mallaki kasarsu. Yoshuwa shi ma zai haye a gabanku, yadda UBANGIJI ya fada. ⁴ UBANGIJI zai yi da su, yadda ya yi da Sihon da Og, sarakunan Amoriyawa, waƙanda ya hallaka tare da kasarsu. ⁵ UBANGIJI zai bashe su gare ku, dole kuma ku yi musu dukan abin da na umarce ku. ⁶ Ku karfafa, ku yi karfin hali. Kada ku ji tsoro, ko ku firgita saboda su, gama UBANGIJI Allahnku yana tafe tare da ku, ba zai taɓa barinku ko yā yashe ku ba."

⁷ Sai Musa ya kira Yoshuwa, ya ce masa a gaban dukan Isra'ila, "Ka karfafa, ka kuma yi karfin hali, gama dole ka tafi tare da mutanen

nan zuwa cikin kasar da UBANGIJI ya rantse cewa za ba wa kakanninku, dole kuma ka raba ta gare su ta zama gādonsu. ⁸ UBANGIJI kansa yana tafe a gabanka, zai kuma kasance tare da kai, ba zai taɓa barinka ko yā yashe ka ba. Kada ka ji tsoro; kada kuma ka karai.”

Karantawar doka a gaban jama'a

⁹ Sai Musa ya rubuta wannan doka ya kuma ba da ita ga firistoci, 'ya'yan Lawi maza, waɗanda sukan ɗauka akwatin alkawarin UBANGIJI, da kuma dukan dattawan Isra'ila. ¹⁰ Sa'an nan Musa ya umarce su ya ce, "A karshen kowace shekara bakwai, a shekara ta yafe basusuwa, a lokacin Bikin Tabanakul, ¹¹ sa'ad da dukan Isra'ila suka zo, don su bayyana a gaban UBANGIJI Allahnku, a wurin da zai zaɓa, za ku karanta wannan doka a gabansu, a kunnuwansu. ¹² Ku tattara mutane, maza, mata da kuma yara, da bakin da suke zama a cikin garuruwanku, saboda su saurara, su kuma koyi tsoron UBANGIJI Allahnku, su lura, su bi dukan kalmomin wannan doka. ¹³ 'Ya'yansu, waɗanda ba su san wannan doka ba, dole su ji ta, su kuma koyi tsoron UBANGIJI Allahnku muddin ranku a kasar da kuke haye Urdun ku ci gādonta.”

An yi faɗin tawayen Isra'ila

¹⁴ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, "Yanzu ranar mutuwar ka ta yi kusa. Ka kira Yoshuwa, ku shigo Tentin Sujada, inda zan ba shi ragamar aiki." Saboda haka Musa da Yoshuwa suka zo, suka kuma shiga Tentin Sujada.

¹⁵ UBANGIJI kuwa ya bayyana a Tentin Sujada a cikin ginshikin girgije, sai girgijen ya tsaya a kofar Tentin Sujada. ¹⁶ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, "Za ka huta tare da kakanninka, wadannan mutane kuwa ba da dadewa ba za su yi karuwanci ga bakin alloli na kasar da za su shiga. Za su yashe ni su kuma karya alkawarin da na yi da su. ¹⁷ A wannan rana zan yi fushi da su, in kuma yashe su; zan boye fuskata daga gare su, za a kuwa hallaka su. Masifu masu yawa da wahaloli masu yawa za su auka musu, a wannan rana kuwa za su ce, 'Masifun nan sun same mu domin Allahnu ba ya tare da mu' ¹⁸ Tabbatacce kuwa, zan boye musu fuskata saboda muguntar da suka aikata, suka kuma bi gumaka.

¹⁹ "To, sai ka rubuta wannan waka domin kanka, ka koya wa Isra'ilawa, ka kuma sa su rera ta, don ta zama shaida a kansu. ²⁰ Sa'ad da na kawo su cikin kasa mai zub da madara da zuma, kasar da na yi alkawari da rantsuwa ga kakanninsu, sa'ad da kuma suka ci suka koshi, suka kuma yi kiba, za su juya ga wadansu alloli su bauta musu, su ki ni, su kuma karya alkawarina. ²¹ Sa'ad da kuma masifu masu yawa da wahaloli masu yawa suka auko musu, wannan waka za ta zama shaida a kansu, domin zuriyarsu ba za ta manta da ita ba. Na san abin da za su iya yi, kafin ma in kawo su cikin kasar da na yi musu alkawari da rantsuwa." ²² Sai Musa ya rubuta wannan waka a wannan rana, ya kuma koya wa Isra'ilawa.

²³ UBANGIJI ya ba wa Yoshuwa dan Nun wannan umarni, "Ka karfafa, ka kuma yi karfin hali,

gama za ka kawo Isra'ilawa cikin kasar da na yi musu alkawari da rantsuwa, ni kaina kuwa zan kasance tare da kai."

²⁴ Bayan Musa ya gama rubuta kalmomin dokan nan a littafi daga farko zuwa karshe, ²⁵ sai ya ba wa Lawiyawa, waƙanda suke ɗaukar akwatin alkawarin UBANGIJI wannan umarni, ²⁶ "Ku ɗauki wannan Littafin Doka ku sa shi kusa da akwatin alkawarin UBANGIJI Allahnku. A can zai kasance a matsayin shaida a kanku. ²⁷ Gama na sani yadda kuke 'yan tawaye da masu taurinkai. In kuna yin tawaye ga UBANGIJI tun ina da rai tare da ku, yaya tawayen da za ku yi masa bayan na rasu! ²⁸ Ku tattara dukan dattawan kabilanku, da kuma dukan hafsoshinku a gabana, saboda in faɗa waƙannan kalmomi a kunnuwansu, in kuma kira ga sama da kasa su zama shaida a kansu. ²⁹ Gama na san cewa bayan rasuwata, tabbatacce za ku lalace gaba ɗaya, ku juye daga hanyar da na umarce ku. A kwanaki masu zuwa, masifa za ta auka muku saboda za ku aikata mugunta a gaban UBANGIJI, ku tsokane shi har ya yi fushi ta wurin abin da hannuwanku suka yi."

Wakar Musa

³⁰ Sai Musa ya karanta kalmomin waƙar daga farko zuwa karshe a kunnuwan dukan taron jama'ar Isra'ila.

32

¹ Ku saurara, ya ku sammai, zan yi magana;
bari duniya ta ji maganar bakina.

² Bari koyarwata ta zubo kamar ruwan sama

kalmomina kuma su sauko kamar rafa,
kamar yayyafi a kan sabuwar ciyawa,
kamar ruwan sama mai yawa a kan tsirai
marasa karfi.

³ Zan yi shelar sunan UBANGIJI.
Ku yabi girman Allahnmu!

⁴ Shi Dutse ne, ayyukansa cikakku ne,
dukan hanyoyinsa kuwa masu adalci ne.
Allah mai aminci, wanda ba ya yin rashi gaskiya,
shi mai adalci ne, nagari ne kuma.

⁵ Sun aikata mugunta a gabansa;
saboda abin kunyarsu, su ba 'ya'yansa ba ne,
amma wata muguwar tsara ce, karkatacciya.

⁶ Haka za ku biya UBANGIJI,
Ya ku wawaye da kuma mutane marasa
hikima?
Shi ba Ubanku ba ne, Mahaliccinku,
wanda ya yi ku, ya kuma siffanta ku?

⁷ Ku tuna da kwanakin da,
ku tuna da tsararrakin da suka wuce tun
tuni,
Ku tambayi iyayenku, za su fada muku,
dattawanku, za su kuma bayyana muku.

⁸ Sa'ad da Mafi Daukaka ya ba da al'ummai
gādonsu,
sa'ad da ya raba dukan 'yan adam,
ya kafa iyakoki wa mutane
bisa ga yawan 'ya'yan Isra'ila maza.

⁹ Gama rabon UBANGIJI shi ne mutanensa,
Yakub shi ne rabon gādonsa.

- 10 A cikin hamada ya same shi,
 a jeji marar amfani, inda namomi suke kuka.
 Ya tsare shi, ya kuma lura da shi;
 ya bi da shi kamar kwayar idonsa,
 11 kamar gaggafar da take yawo a kan shekarta
 tana rufe 'ya'yanta,
 ta buɗe fikafikanta don tā kwashe su
 tā d'auke su a kafadunta.
 12 UBANGIJI kadai ya jagorance shi;
 babu wani bakon gunkin da yake tare da shi.
- 13 Ya sa shi ya hau kwankolin dutse
 ya ciyar da shi da amfanin gona.
 Ya shayar da shi da zuma daga dutse,
 da kuma mai daga dutsen kankara,
 14 da kindirmo da madara daga shanu da tumaki
 da kibabbun tumaki da awaki,
 da zabaɓɓun ragunan Bashan
 da kuma kwayoyin alkama mafi kyau.
 Ka sha ruwan inabi ja wur mai kumfa.
- 15 Yeshurun* ya yi kiba, ya yi kauri;
 cike da abinci, ya zama da nauyi, ya kuma
 zama sumul.
 Ya yashe Allahn da ya yi shi,
 ya ki Dutse Cetonsa.
 16 Suka sa shi kishi saboda bakin allolinsu,
 suka husata shi da gumakan bankyamarsu.
 17 Suka yi hadaya ga aljanu, waɗanda ba Allah
 ba,
 ga allolin da ba su sani ba,
 ga allolin da aka shigo da su daga baya,

* **32:15** Yeshurun yana nufin mai adalci, wato, Isra'ila.

- allolin da kakanninku ba su ji tsoronsu ba.
- 18 Kuka rabu da Dutsen da ya zama mahaifi gare ku;
kuka manta da Allahn da ya haife ku.
- 19 UBANGIJI ya ga wannan ya kuma ki su,
domin 'ya'yansa maza da mata sun husata shi.
- 20 Ya ce, "Zan boye fuskata daga gare su,
in ga karshensu;
gama su muguwar tsara ce,
'ya'ya ne marasa aminci.
- 21 Sun sa ni kishi ta wurin abin da ba allah ba,
suka kuma husata ni da gumakansu na wofi.
Zan sa su yi kishi ta wurin wadanda ba mutane ba;
zan sa su yi fushi ta wurin al'ummar da ba ta da sani.
- 22 Gama fushina ya kama wuta,
tana ci har kurewar zurfin lahira.
Za ta cinye duniya da girbinta,
ta kuma sa wuta a tussan duwatsu.
- 23 "Zan tula masifu a kansu
in kuma gama kibiyoyina a kansu.
- 24 Zan aika da yunwa mai tsanani a kansu,
zazzabi mai zafi da muguwar annoba;
zan aika da hakoran namun jeji a kansu,
da dafin mesa masu ja da ciki.
- 25 Wadanda suke a waje, takobi zai kashe su,
a cikin gidajensu kuma tsoro zai mamaye su.
'Yan maza da 'yan mata za su hallaka,
haka ma jarirai da maza masu furfura.
- 26 Na ce zan watsar da su

- in sa a manta da su a tunanin 'yan adam.
- 27 Amma ina tsoron tsokanar abokin gāba,
don kada abokan gāba su kāsa ganewa
har su ce, 'Hannunmu ne ya yi nasara;
ba UBANGIJI ne ya aikata dukan wannan
ba.' "
- 28 Al'ummai ne marasa azanci,
babu ganewa a cikinsu.
- 29 A ce su masu hikima ne har su gane wannan
su gane abin da karshensu zai zama!
- 30 Yaya mutum guda zai kore dubu,
mutum biyu su sa dubu goma su gudu,
sai ko Dutsensu ya sayar da su,
sai ko UBANGIJI ya bashe su.
- 31 Gama dutsensu ba kamar Dutsenmu ba ne,
abokan gābanmu sun san da haka.
- 32 Kuringarsu ta fito daga kuringar Sodom ne,
daga gonakin Gomorra kuma.
'Ya'yan inabinsu dafi ne,
nonnansu masu daci ne.
- 33 Ruwan inabinsu dafin macizai ne,
mugun dafin gamshaka ne.
- 34 "Ban jibge wannan a ma'ajiya
na kuma yimke shi a taskokina ba?
- 35 Sakayya nawa ne, zan kuwa dau fansa.
A cikin lokaci, kafarsu za ta yi santsi;
ranar masifarsu ta yi kusa
hallakarsu kuma tana gaggautawa a kansu."
- 36 UBANGIJI zai shari'anta mutanensa
ya kuma ji tausayin bayinsa

sa'ad da ya ga karfinsu ya kare
 babu kowa kuma da ya rage, bawa ko
 'yantacce.

³⁷ Zai ce, "To, ina allolinsu,
 dutsen da suka yi mafaka a ciki,

³⁸ allolin da suka ci kitsen hadayunsu
 suka kuma sha ruwan inabin hadayunsu?

Ku sa su tashi su taimake ku mana!
 Bari su ba ku mafaka!

³⁹ "Ku duba yanzu cewa ni ne Shi!

Ba wani allah in ban da ni.
 Nakan kashe in kuma rayar,
 nakan sa rauni in kuma warkar,
 ba wanda yake da iko yā cece wani daga
 hannuna.

⁴⁰ Na ɗaga hannu sama na kuma furta.
 Muddin ina raye har abada,

⁴¹ sa'ad da na wasa takobi mai walkiya
 hannuna kuwa ya cafke shi don yin hukunci,
 zan ɗau fansa a kan abokan gābana
 in sāka wa waɗanda suke kina.

⁴² Zan sa kibiyoyina su bugu da jini,
 yayinda takobina yana cin nama,
 jinin kisassu da na kamammu,
 kawunan shugabannin abokan gāba."

⁴³ Ku yi farin ciki, ya ku al'ummai, tare da
 mutanensa,[†]
 gama zai rama ɗau fansar jinin bayinsa;
 zai ɗau fansa a kan abokan gābansa

[†] **32:43** Ko kuwa Ku sa mutanensa su yi farin ciki, ya al'ummai

yā kuma yi kafara domin kasarsa da mutanensa.

⁴⁴ Sai Musa ya zo da Yoshuwa‡ dan Nun suka fafa dukan wadannan kalmomi wannan waka a kunnen mutane. ⁴⁵ Sa'ad da Musa ya gama karanta wadannan kalmomi ga dukan Isra'ila, ⁴⁶ ya ce musu, "Ku riƙe dukan kalmomin da na furta muku a yau, don ku umarce 'ya'yanku su lura, su yi biyayya da dukan kalmomin wannan doka. ⁴⁷ Ba kalmomi kurum ba ne dominku, amma har ranku ma. Ta wurinsu za ku yi tsawon rai a kasar da kuke haye Urdun ku ci gādonta."

Musa ya mutu a kan Dutsen Nebo

⁴⁸ A wannan rana UBANGIJI ya ce wa Musa, ⁴⁹ "Ka hau Duwatsun Abarim zuwa Dutsen Nebo a Mowab, tsallake daga Yeriko, ka hangi Kan'ana, kasar da nake ba wa Isra'ilawa gādo. ⁵⁰ A can kan dutsen da ka hau za ka mutu a kuma tara ka ga mutanenka, kamar yadda dan'uwanka Haruna ya mutu a Dutsen Hor aka kuma tara shi ga mutanensa. ⁵¹ Wannan kuwa domin ku biyu kun fid da aminci gare ni a gaban Isra'ilawa a ruwan Meriba ta Kadesh, a Hamadar Zin kuma saboda ba ku riƙe tsarkina a cikin Isra'ilawa ba. ⁵² Saboda haka, za ka ga kasar daga nesa kawai; ba za ka shiga kasar da nake ba wa mutanen Isra'ila ba."

33

Musa ya albarkaci kabilu

‡ **32:44** Da Ibraniyanci Hosheya, wani sunan Yoshuwa.

¹ Wannan ita ce albarkar da Musa mutumin Allah ya furta a kan Isra'ilawa, kafin yā rasu. ² Ya ce,

“UBANGIJI ya zo daga Sinai
ya haskaka a bisansu daga Seyir;
ya haskaka daga Dutsen Faran.

Ya zo tare da dubban tsarkakansa
daga kudu, daga gangara dutsensa.

³ Tabbatacce kai ne wanda yake kaunar mutane;
dukan tsarkaka suna a hannunka.

A kafafunka, duk suka rusuna,
daga wurinka kuma suka karɓi umarni,

⁴ dokar Musa ta ba mu dokoki,
mallakar taron Yakub.

⁵ Shi ne sarki a bisa Yeshurun
sa'ad da shugabannin mutane suka taru,
tare da kabilan Isra'ila.

⁶ “Bari Ruben yā rayu, kada yā mutu,
kada* mutanensa su zama kaɗan.”

⁷ Ya kuma faɗa wannan game da Yahuda,
“Ka ji, ya UBANGIJI, kukan Yahuda;
ka kawo shi wurin mutanensa.

Da hannuwansa ya kāre kansa.
Ka taimake shi a kan makiyansa!”

⁸ Game da Lawi ya ce,
“Tummim da Urim na
mutumin da ka nuna masa tagomashi ne.

Ka gwada shi a Massa;
ka yi faɗa da shi a ruwan Meriba.

⁹ Ya yi zancen mahaifinsa da mahaifiyarsa ya ce,
'Ban kula da su ba.'

Bai gane da 'yan'uwansa ba,

* **33:6** Ko kuwa amma bari

ko ya yarda da 'ya'yansa,
amma ya kiyaye maganarka
ya tsare alkawarinka.

10 Ya koyar da farillanka ga Yakub,
dokarka kuma ga Isra'ila.

Ya mika turare a gabanka
da kuma hadaya ta konawa dungum a kan
bagadenka.

11 Ka albarkaci daukan dabarunsa, ya UBANGIJI,
ka kuma ji dadin aikin hannuwansa.

Ka murkushe kwankwaso wadanda suka tayar
masa;
ka bugi abokan gabansa har sai ba su kara
tashi ba."

12 Game da Benyamin ya ce,
"Bari kaunataccen UBANGIJI ya zauna lafiya
kusa da shi,
gama yana tsare shi dukan yini,
wanda kuma UBANGIJI yake kauna yana zama a
tsakanin kafafunsa."

13 Game da Yusuf ya ce,
"Bari UBANGIJI ya albarkaci kasarsa
da raba mai daraja daga sama a bisa
da kuma zurfin ruwan da suke kwance a
karkashi;

14 da abubuwa masu kyau da rana take kawo,
da kuma abubuwa mafi kyau da wata zai iya
haifar;

15 da zaɓaɓɓun kyautai na daɗaɗɗun duwatsu,
da kyawawan amfani na madawwaman tud-
dai.

16 Tare da kyautai mafi kyau na duniya da
cikarta,

da tagomashi na wanda yake zama a
 karamin itace mai konewa.
 Bari duk waƙannan su zauna a kan Yusuf,
 a goshin sarki a cikin 'yan'uwansa.

¹⁷ Cikin daraja yana yi kamar ɗan fari na bijimi;
 kaƙoninsa kaƙonin bauna ne.

Tare da su zai tukwiyi al'ummai,
 har ma da waƙanda suke kaɗshen duniya.

Haka dubu dubban Efraim suke;
 haka dubban Manasse suke."

¹⁸ Game da Zebulun ya ce,

"Ka yi farin ciki, Zebulun, a fitowarka,
 kai kuma Issakar, a cikin tentunanka.

¹⁹ Za su kira mutane zuwa dutse,
 a can za su mika hadayun adalci;

za su yi biki a yalwan tekuna,
 a dukiyoyin da aka boye a cikin yashi."

²⁰ Game da Gad ya ce,

"Mai albarka ne wanda ya fadada mazaunin
 Gad!

Gad yana zama a can kamar zaki,
 yana yayyage a hannu da kai.

²¹ Ya zaɓi kasa mafi kyau wa kansa;
 aka ajiye masa rabon shugaba.

Sa'ad da shugabannin mutane suka taru,
 ya aikata adalcin UBANGIJI
 da kuma hukuncinsa game da Isra'ila."

²² Game da Dan ya ce,

"Dan ɗan zaki ne,
 yana tsalle daga Bashan."

²³ Game da Naftali ya ce,

"Naftali kosasshe ne da tagomashin UBANGIJI,
 ya kuma cika albarkarsa;
 zai gāji gefen kudu zuwa tafki."

- 24 Game da Asher ya ce,
 “Mafi albarka na 'ya'yan, shi ne Asher;
 bari yã sami tagomashi daga 'yan'uwansa,
 bari kuma yã wanke kafafunsa a cikin mai.
- 25 Madogaran kofofinka za su zama karfe da tagulla,
 karfinka kuma zai zama daidai da kwanakinka.
- 26 “Babu wani kamar Allah na Yeshurun,
 wanda yake hawa a bisa sammai don yã taimake ka
 a kan gizagizai kuma a cikin darajarsa.
- 27 Allah madawwami shi ne mafakarka,
 a farkashina kuma madawwamin hannuwa ne.
- Zai kore abokin gābanka a gabanka,
 yana cewa, 'Ka hallaka shi!'
- 28 Haka Isra'ila zai zauna lafiya shi kafai;
 zuriyar Yakub a tsare
 a kasar hatsi da sabon ruwan inabi,
 inda sammai za su zuba raba.
- 29 Kai mai albarka ne, ya Isra'ila!
 Wane ne yake kamar ka,
 mutanen da UBANGIJI ya ceta?
 Shi ne mafakarka da mai taimakonka
 da kuma takobinka mai d'aukaka.
 Abokan gābanka za su zo neman jinkai a ga-
 banka,
 za ka kuwa tattake masujadansu.”†

† 33:29 Ko kuwa za ka yi tafiya a kan jikunansu

34

Mutuwar Musa

¹ Sai Musa ya hau Dutsen Nebo daga filayen Mowab, zuwa kwankolin Fisga, wanda yake ketare Yeriko. A can UBANGIJI ya nuna masa dukan kasar, daga Gileyad zuwa Dan, ² da ta dukan Naftali, da yankin Efraim da na Manasse, dukan kasar Yahuda har zuwa Bahar Rum,* ³ da Negeb da dukan yankin Kwarin Yeriko, Birnin Dabino, har zuwa Zowar. ⁴ Sa'an nan UBANGIJI ya ce masa, "Wannan ce kasar da na yi alkawari da rantsuwa wa Ibrahim, Ishaku da Yakub, sa'ad da na ce, 'Zan ba da ita ga zuriyarku.' Na bar ka ka gani da idanunka, amma ba za ka haye zuwa cikinta ba."

⁵ Nan fa, a kasar Mowab Musa bawan UBANGIJI ya mutu, yadda UBANGIJI ya fada. ⁶ Aka binne shi† a Mowab, a kwarin kusa da Bet-Feyor, amma har wa yau babu wanda ya san inda kabarinsa yake. ⁷ Musa yana da shekara dari da ashirin sa'ad da ya mutu, duk da haka idanunsa ba su dushe ba, karfinsa kuwa bai ragu ba. ⁸ Isra'ilawa suka yi makoki domin Musa a filayen Mowab kwana talatin, sai da lokacin kuka, da na makoki suka kare.

⁹ To, Yoshuwa dan Nun ya cika da ruhun hikima, gama Musa ya dibiya hannuwansa a kansa. Saboda haka Isra'ilawa suka saurare shi, suka kuma aikata abin da UBANGIJI ya umarci Musa.

* **34:2** Wato, Mediterraniyan. † **34:6** Ko kuwa Aka binne shi

¹⁰ Tun daga nan ba a sāke yin wani annabi a Isra'ila kamar Musa ba, wanda UBANGIJI ya san shi fuska da fuska, ¹¹ wanda kuma ya yi dukan waɗannan alamu banmamaki da al'ajaban da UBANGIJI ya aike shi yā yi a Masar, da a kan Fir'auna, da a kan dukan shugabanninsa, da kuma a kan dukan kasarsa. ¹² Gama babu wani wanda ya taɓa nuna iko mai karfi, ko yā aikata ayyukan banrazana waɗanda Musa ya yi a gaban dukan Isra'ila.

**Biblica® Budadden Littafi Mai Tsarki,
Sabon Rai Don Kowa™
Hausa: Biblica® Budadden Littafi Mai Tsarki, Sabon
Rai Don Kowa™ (Bible) of Nigeria**

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Hausa

Contributor: Biblica, Inc.

**Biblica® Open Yoruba Contemporary Bible™
Copyright © 2009, 2017 by Biblica, Inc.**

Used with permission. All rights reserved worldwide.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this

translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 16 Nov 2021

18113be6-b3a0-530a-b78f-a25225282250